

HRVATSKI glasnik

Godina XIX, broj 17

23. travnja 2009.

cijena 100 Ft

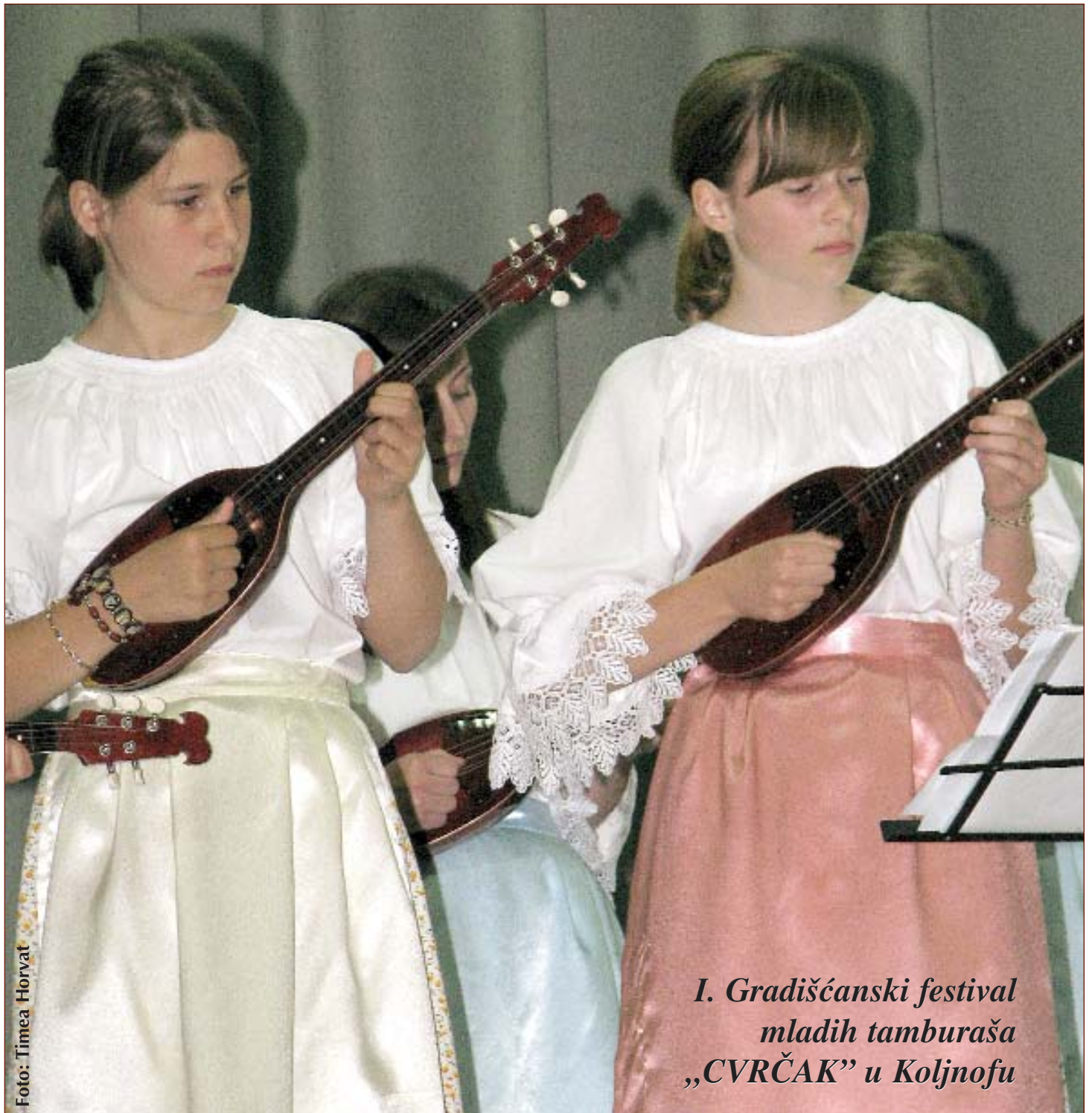

Foto: Tímea Horvat

*I. Gradišćanski festival
mladih tamburaša
„CVRČAK” u Koljnofu*

Komentar

Zbogom, Chico!

Od petka znamo da je Eduardo Rozsa Flores, državljani Ugarske, Hrvatske i Bolivije, terorist, plaćenik, švercer oružja i droge i bogzna što mu još neće izmisliti, namjestiti bolivijski izvori. Po prvi izvješćaji, on kot vojna ključna figura sa svojim ubijenim ter ulovljenim kolegari je pripremio atentat bolivijskoga predsjednika. Što bi vridio naš glas suprot Eva Moralesa ki tendenciozno tvrdi da ga je teroristiška skupina htla maknuti iz ovoga svita, međutim mi i onda kažemo, ne vjerujemo. Eduardo je bio u prvom redu pjesnik, novinar i čovik od istine i ne nazadnje junak Domovinskoga boja u Hrvatskoj. Samo pitajte stanovnike Laslova (kojega je kot dobrovoljac branio sve do zadnje snage na čelu Internacionalnoga voda), prijatelje-surborce u tom ugarskom malom selu u Hrvatskoj, kako se zove hrabrost, odanost i vjernost kod njih i zašto su petkom zvoni jafkali u njevoj obnovljenoj crikvi. Eduardo je svenek iskao i vik je našao onu „stvar” za ku se trebao boriti, polag česa je tribi bilo vanstati, negda-negda i s radikalnim misli. Ako je bilo potribno, onda na španjolskom, engleskom, ali najčešće ipak na ugarskom jeziku, iako mu te kvačice na ö, ő, ó, i á rijetkokrat su štimale. Svi ki smo ga poznavali, slažemo se u tom da nikako nije bio svakidašnji tip. Njegova prezrela znatiželjnost, istraživačka oduševljenost sigurno su ga otpeljale i na krive pute. Njegova nemirna duša ga je zatirala u nove i sve pogibelnije avanture. Bio je pobludjen za pojedine ideje i strašno je znao voliti. Domovinu i narod. Njemu je Bog podilio iz te ljubavi još i već nek običnomu čoviku. Dokle je kod nas tuketalo proljeće i čez tajedan dan je odigrana kitično-bijela svadba u prirodi, u to jedno upečatljivo čarobno svitanje dokrala nam se je smrt iz dalekoga kontinenta. Rugotna, krvava, mutna i nevjerojatna, ali od prvoga trenutka sumljiva. Kipici, pravoda jedne likvidacije, prebrzim širenjem na internetu nisu poštovali dostojanstvo človika. Odonda je krenula medijska hajka, rascipljenje minuloga žitka. Lov na informacije, na provokantnije slike, povidajke i storije, veze s tajnim službami. U smrti mu je pomišan vekši prah nek za života. Nekoliko dani pred smrću sam preštala vjerojatno zadnje njegovo djelo pod naslovom „Nimam mitraljez” s citati i njegovimi ljutimi komentari. U tom je pisao: „*Gdo je zaljubljen u slobodu i spreman je za nju i umriti, toga je nemoguće kontrolirati, zaustaviti i nije moguće nad njim vladati.*”

Zato ćemo mi i nadalje koracati na PUTU.

Na onom putu ki je nek za nas poznat.

Uprav tako ćemo činiti kot sveti ludjaki sridnjega vijeka...

Mi strahoviti ludjaki slobode.

Borci ljubavi jednoga Boga.”

Eduardo se je rodio u Santa Cruzu, sudbina je narikta la da se tamo vraća. Zašto? To već nije tajna. Jedno je međutim sigurno, dok sviće goru za njega, život će u nami. I gvišno ne kot terorist, plaćenik i svitski kriminalac, nek kako smo ga upoznali: vjerni prijatelj u sve vrime, revolucionar prez granic i novinar oštrog pera. Neka mu duša konačno najde vječni spokoj. Zbogom, Chico!

-Tiho-

„Glasnikov tjedan”

U tjednu smo knjige. Naime iza nas je i Dan hrvatske knjige te Svjetski dan knjige i autorskih prava. Prvi se obilježava 22. travnja jer je na taj dan prije više od pola tisućljeća, 1501. godine, otac hrvatske književnosti Marko Marulić dovršio knjigu *Libar Marka Marulića Splitsanina u kom se uzdrži*

istorija svete udovice Judite u vrsih hrvatski složena, a četiristotinjak godina poslije, 1900. utemeljeno je i Društvo hrvatskih književnika. Jezična podloga Judite jest splitska čakavština i štokavski leksik te glagoljaška predaja, i po tome je ova knjiga početak jedinstvenoga hrvatskoga jezika, a važnost toga epa leži u spoznaji da je Marulić hrvatski jezik primjerio europskim pjesničkim standardima. Tako je Hrvatski sabor 1996. proglasio 22. travnja Danom hrvatske knjige, a Društvo hrvatskih književnika svake godine raspisuje natječaj za nagrade Dana hrvatske knjige: *Judita*, *Davidias* i *Slavić* koje se dodjeljuju 22. travnja na Marulićevim danima u Splitu.

Ovih je dana akademik i tajnik Matice hrvatske Ante Stamač između ostaloga kazao: „Dan hrvatske knjige iščeznuo je iz kalendara svečanosti hrvatskoga javnog života u kojem očito igraju puno važnije uloge razni meniji, kuharice, U2-i, i slične stvari. Međutim to nas ne priječi da njeujemo hrvatsku književnu riječ, hrvatsku kulturnu gestu i sve hrvatske kulturne festivale...”. Hrvatska je knjiga promotor hrvatskog identiteta. Onaj tko to ne vidi i ne primjenjuje knjigu u promociji identiteta, ne može ni očuvati svoj nacionalni hrvatski identitet bez hrvatske knjige, tako ni Hrvati u Mađarskoj. Ne bilo kakva hrvatska knjiga. Ima raznoraznih knjiga i raznoraznih izdanja od kojih mnoga i štetno djeluju na razvoj hrvatskog identiteta pod krilaticom «hrvatska knjiga». Ovih mi je dana jedna mlada intelektualka rekla kako ima osjećaj da se mnoge stvari tiskaju, ako se uopće tiskaju, tek zato da se kaže kako smo to učinili. Bez ikakve brige o stvarnom sadržaju i funkciji tiskanja u ulozi

jačanja hrvatskog identiteta kroz tiskanje upravo hrvatskih knjiga. Hrvatska knjiga, knjiga na hrvatskom jeziku autora Hrvata u Mađarskoj danas kao i u prošlosti tek je zanos pojedinaca. Prvo državni izvori (ni domicilne ni matične zemlje) ne potpomažu njezino pojavljivanje; ako se i

objavi nekako, njezin autor/autori daju je na objavljivanje izdavačima bez «aura», honorara, ili u boljem slučaju tek uza simboličan autorski honorar. Teško ili nikako dolazi do čitatelja, knjižara i ostaje nezabilježena i bez ikakve recepcije u književnoj baštini matičnoga naroda kao dio korpusa hrvatske književnosti. Naravno, izuzetaka uvijek ima. Nerijetko je kako i sama hrvatska zajednica u Mađarskoj kapitalna izdanja o svojoj književnosti nije predstavila sama sebi, a neka od njih su već godinama, a i danas predložak za raspravu na temu: Uloga panorama hrvatske književnosti u matičnoj domovini i hrvatskom kulturnom rubu. Ne cijeni se niti se poštuje uloženi intelektualni rad na hrvatskoj knjizi. A svjedoci smo i prakse što se sve ne naziva danas hrvatskom knjigom ili periodikom. Kažimo kako se Svjetski dan knjige i autorskih prava obilježava 23. travnja kao simboličan datum u svjetskoj književnosti jer su toga dana 1616. godine umrli Miguel de Cervantes, William Shakespeare... Danas govoriti o prestižu hrvatske knjige Hrvata u Mađarskoj, s hrvatskom temom na hrvatskom jeziku, temom Hrvata u Mađarskoj sve više nalichi na borbu bistrog viteza Don Quijotea od Manche koji na ubogom kljusetu, Rocinanti, zajedno sa Sanchom Panzom traga za «knjigom» u borbi sa strašnim vjetrenjačama.

Tako je njemački književnik Heinrich Heine u predgovoru njemačkom izdanju Don Quijota napisao: „...kako je teško založiti se protiv uskogrudnosti, rugobe i, prije svega, protiv sile vremena, a za buduć i napredni život...”

Branka Pavić Blažetin

**Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!**

Aktualno

Darovali 540 udžbenika, 54 naslova martinačkoj školi

Prijateljice iz studentskih dana: Marta Ronta (lijevo), učiteljica hrvatskoga jezika u martinačkoj školi, i ravnateljica draškovečke škole Margita Mirić

Prigodom nedavnoga gostovanja na državnoj smotri kazališnih skupina u HOŠIG-u Miroslava Krležu u Pečuhu, ravnateljica draškovečke osnovne škole predala je poklon-knjige martinačkoj školi. Do suradnje je došlo putem našega tjednika. Kako nam reče ravnateljica Margita Mirić, prije mjesec dana putem glavne i odgovorne urednice Hrvatskoga glasnika Branke Pavić Blažetin interesirala se kome bi mogli pokloniti knjige koje su dobili od izdavačke kuće «Profil», s kojom jako dobro surađuju.

– Naša je škola poznata po tome da daruje knjige, naime prije dvije godine iz Hrvatske smo poklonili dva kamiona udžbenika. Sve smo poslali u Serdahel, a odatle su širili dalje. To su bili rabljeni udžbenici. Prije mjesec dana «Profil» nam je darovao 540 knjiga, 54 naslova, sve po deset komada. Gospođu Blažetin sam pitala kojoj bismo školi to mogli pokloniti, a ona je predložila nekoliko škola među kojima je bila i martinačka. Tako sam se sjetila svoje prijateljice Marte Ronta, s kojom smo zajedno studirale ovdje na Fakultetu u Pečuhu, i odlučila sam da ovaj dar bude uručen njima. Radi se o udžbenicima od 1. do 8. razreda, uglavnom to će biti korisno za sve učenike i nastavnike. Danas se nudila prilika da se knjige predadu, i evo ja svima njima želim sve najbolje.

Inače, Margita Mirić, ravnateljica draškovečke osnovne škole, rođena je u Mađarskoj, podrijetlom je iz Serdahela, gdje je pohađala osnovnu školu, a srednju za odgajatelje i visoku školu završila je u Pečuhu. Udala se u

Hrvatsku, živi i radi preko granice, u Draškovcu. Kako nam reče, nakon polaganja razlikovnih ispita i nostrifikacije diplome radila je kao učiteljica likovne kulture, kao teta u vrtiću, knjižničarka, a sada radi kao ravnateljica već u drugome mandatu.

Učiteljica Marta Ronta, koju smo upitali kako im mogu pomoći ove knjige, ukratko nam reče:

– Kod nas je uvedena dvojezična nastava prije četiri godine, tako smo već stigli do osmog razreda. Mnogo nam pomažu ove knjige u nastavi, jer za predmete kao što su biologija, kemija, fizika nemamo odgovarajuće udžbenike na materinskom jeziku, pa nam se sada pružila prilika da posredstvom škole iz Draškovca i njezine ravnateljice, moje prijateljice Margite Mirić, dođemo do njih. Uvjeren sam da će nam one mnogo pomoći i u nastavi, u našem poslu da možemo još bolje raditi. To su udžbenici koji će nam prije svega poslužiti kao pomagala jer imamo mi svoje udžbenike, rječnike nazivlja pojedinih predmeta, što naručujemo u Mađarskoj, ali ovo su izvorni udžbenici na hrvatskom jeziku. Najviše nam mogu pomoći u višim razredima jer nemamo udžbenike za stručne predmete kao što su kemija, biologija, fizika. Kao dvojezičnoj školi to će nama jako dobro doći jer ipak najvažnije je učenje materinskoga hrvatskoga jezika. Zahvaljujemo našim prijateljima na ovome daru našoj školi – reče nam Marta Ronta, učiteljica hrvatskoga jezika u martinačkoj školi.

S. B.

VANCAGA – Markovo. U organizaciji Općeprosvjelnoga središta na Vancagi u Baji, u subotu, 25. travnja, održat će se tradicionalno Markovo. Već po običaju, program u 15 sati počinje blagoslovom mladog žita i misnim slavljem na hrvatskom jeziku, koje će uljepšati Pjevački zbor i tamburaški sastav KUD-a „Ladislav Matušek” iz Kuginja. Nakon mise, u 16 sati, slijedi prigodni kulturni program u školskoj športskoj dvorani. Nastupaju: hrvatske plesne skupine vancaskog vrtića i škole, pjevački zbor Kluba vancaskih umirovljenika, Orkestar „Čabar” iz Baje, TS „Bačka” iz Gare, KUD „Ladislav Matušek” iz Kuginja i Omladinski KUD „Gara” iz Gare. Program završava već tradicionalnim otvaranjem bačve vina, a pučka veselica nastavlja se zabavom na kojoj će svirati „Čabar”. Od 15 sati na dvorištu školskog središta održava se i vancasko gastronomsko natjecanje, uz pripremanje mjesnih specijaliteta. Obavijest u svezi s priredbom i gastronomskim natjecanjem na telefonu 70/ 334- 6540.

SEGEDIN – U suorganizaciji Hrvatske mjesne samouprave i Hrvatsko-mađarske kulturne udruge «András Dugonics», 20. travnja u auli zgrade Čongradske županije otvorena je izložba s naslovom Narodna nošnja i tradicijski likovni prikaz iz albuma Sándora Erdődyja. Otvorio ju je Smiljan Šimac, opunomoćeni ministar Veleposlanstva Republike Hrvatske u Budimpešti. Izložba se može pogledati do 11. svibnja, radnim danom od 8 do 18 sati.

BARČA – U organizaciji Hrvatske samouprave, u Barči se 25. travnja priređuje Đurđevdanski športski i kulturni susret. Predviđaju se bogati športski susreti u zavisnosti prijavljenih ekipa za kuglanje i za mali nogomet. Bogati kulturni program počinje u 18 sati u domu kulture. Nastupaju: Orkestar Vizin, KUD Rodoljub, KUD iz Starina, Pjevački zbor Korijeni iz Martinaca, KUD Drava – Lukovišće i KUD Podravina – Barča. Program se ostvaruje potporom Hrvatske državne samouprave, barčanske Hrvatske samouprave i KUD-a Podravina.

PEČUH, KUKINJ – U kukinjskom domu kulture 1. svibnja s početkom u 18 sati, a u pečuškoj Kertvaroškoj crkvi 2. svibnja s početkom u 18 sati i 30 minuta gostuje Mješoviti pjevački zbor KUD-a «Sloga» iz Hreljina u Hrvatskoj. Gostovanje se ostvaruje posredstvom Hrvatske samouprave sela Kuginja i zalaganjem njezine predsjednice Milice Klaić Taradija.

GORIČAN, LETINJA – Još početkom ožujka u Goričanu je održan sastanak u svezi s ponovnim otvaranjem graničnog prijelaza kod Letinje i Goričana za putnički promet. Radi se o starom graničnom prijelazu koji je zatvoren za putnički promet nakon otvorenja novoga prijelaza, odnosno novog mosta «Zrinski» na Muri, Goričanski načelnik nakon reguliranja putničkoga prometa na novi prijelaz uputio je pismo ministru vanjskih poslova Republike Hrvatske sa zahtjevom da se omogući alternativni promet preko staroga graničnog prijelaza, naime na hrvatskoj strani osim produženja puta između pograničnih općina ugrožena su i mnoga radna mjesta, a pojavio se problem i zbog odvijanja prometa na novome prijelazu. Ocijenjeno je da bi u turističkoj sezoni bilo predugih kolona pri ulasku u Hrvatsku. Nakon toga župan Međimurske županije Josip Posavec izvijestio je hrvatskoga premijera Ivu Sanadera i resornog ministra Gordana Jandrokovića o problemu graničnoga prijelaza, upozorio je na teškoće koji su nastale otvorenjem novoga graničnog prijelaza na mostu, te potaknuo izmjenu spomenutoga Protokola. Ta je problematika trebala biti jedna od tema zajedničke sjednice hrvatske i mađarske vlade koja je bila zakazana za 26. ožujka, ali je sjednica odgođena. Nedavno je međimurski župan Josip Posavec primio službeni dopis od Ministarstva vanjskih poslova i europskih integracija kojim državna tajnica Bianka Matković potvrđuje da je potaknuta prekatégorizacija graničnoga prijelaza Goričan, te da će uskoro uslijediti pregovori o izmjeni Protokola između Vlade R. Hrvatske i Vlade R. Mađarske o obavljanju graničnog nadzora, kako bi se stari granični prijelaz Goričan–Letinja opet otvorio za promet osobnih vozila.

UDVAR – U nizu programa članovi Samouprave i ove će godine prirediti tradicionalnu priredbu pod nazivom Udvarsko veselje. Priredba će se održati 23. svibnja, već sedmi put. U kulturnom dijelu programa Hrvatske manjinske samouprave sudjelovat će razni pjevački zborovi, plesni ansambli, solisti, orkestri i dječje kazalište. Osim kulturnog sadržaja članovi Samouprave pripremaju i mali nogometni turnir u popodnevnim satima, štoviše i javno natjecanje u pečenju pravih „udvarskih“ gibanica. Program će se okončati balom.

ZAGREB – Suradnjom Hrvatske gospodarske komore i Ureda za ekonomske odnose Veleposlanstva Republike Mađarske, u Zagrebu je krajem ožujka održan Hrvatsko-mađarski stručni forum „Mogućnosti iskorištavanja fondova Europske komisije za projekte iz područja zaštite okoliša“. U sklopu foruma organizirani su i dvostrani razgovori tvrtki.

Okrugli stol „Baltičko-jadranska vertikala“ i predstavljanje knjige o Šopronu

Okrugli stol „Baltičko-jadranska vertikala“ održan je 27. ožujka u velikoj sajamskoj dvorani ovogodišnjega 12. bjelovarskog sajma u Gudovcu, na kojemu su sudjelovali i predstavnici zemalja Srednje Europe koje se nalaze na okomici (vertikali), odnosno na 17. podnevniku (Poljska, Češka, Slovačka, Mađarska, Austrija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina). Organizator Okrugloga stola bio je Bjelovarski centar za razvoj civilnog društva, u suradnji s Bjelovarskim sajmom. Na Okrugli stol pozvani su predstavnici Ministarstva turizma, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Ministarstva regionalnog razvoja, šumarstva i vodnog gospodarstva, Ministarstva vanjskih poslova te predstavnici europskih gradova s kojima su otprije uspostavljeni odnosi te predstavnici nacionalnih manjina u Hrvatskoj i hrvatske nacionalne manjine u europskim zemljama, a jednako tako i predstavnici hrvatskih gradova na baltičko-jadranskoj okomici. Okruglom su stolu nazočili i Franjo Pajrić, predsjednik šopronske Hrvatske samouprave, i Čaba Horvath, ravnatelj Croatice Kft-a ujedno i predsjednik petrovoselske Hrvatske samouprave, Imre Székely, ravnatelj razvojne agencije Đursko-mošonsko-šopronske županije, koji je govorio o mađarskoj dionici 17. podnevnika. Na štandu grada Bjelovara predstavljen je grad Šopron. Đurđa Adlešić, potpredsjednica Hrvatskog sabora, posjetila je zajednički izložbeni prostor Bjelovara i Šoprona te se sreća s Hrvatima iz Mađarske i kušala vina Janoša Pajrića koji je predstavio obiteljsko podrumarstvo Pajrić.

Što je to Baltičko-jadranska vertikala?

To je slojevit program koji ima više razina: društvenu, gospodarsku, prometnu, turističku, duhovnu, filozofsku, povijesnu, kulturnu, političku, ekološku... Opći je cilj programa pridonijeti održivom razvoju u državama na prostoru između Jadrana i Baltika, utemeljenom na europskim vrijednostima, prožetom znanjem i suradnjom, uz očuvanje tradicijskih

vrijednosti i korištenje novonastalih odnosa koji dolaze s globalizacijom i širenjem Europske Unije. Zato je nužno umrežavanje i uspostavljanje suradnje između ljudi, organizacija, gradova i država na području između Baltika i Jadrana te razvoj civilnoga društva i potvrda međunarodne suradnje radi postizanja održivog razvoja.

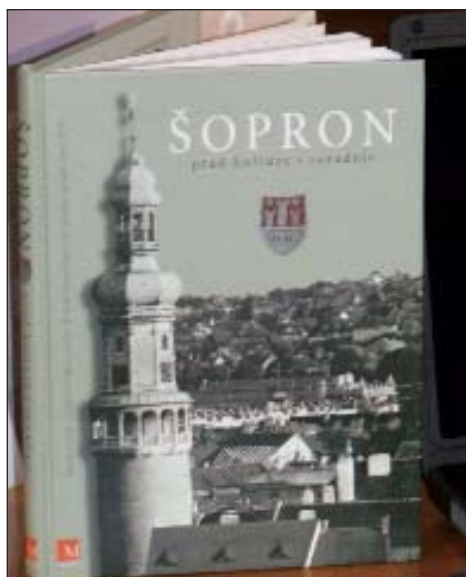
Ciljevi su također: očuvanje samobitnosti i jezika nacionalnih manjina kroza suradnju, zajedničke projekte i radionice za pripadnike hrvatske dijaspor (posebno gradišćanskih Hrvata) i nacionalnih manjina u našoj državi; razmjena znanja i iskustava između nacionalnih manjina u našoj županiji i hrvatske dijaspor, odnosno Hrvata izvan Republike Hrvatske; promocija europskih vrijednosti obogaćenih hrvatskim i bjelovarskim Integralističkim konceptom koji kroz Baltičko-jadransku vertikalu traži odgovor i rješenja za probleme koje stvaraju istočni (komunistički) i zapadni (kapitalistički) materijalizam. Integralistički nacrt ima ove sastavnice: duhovnu i filozofsku sažetu u „Teoriji piramide“ koja govori o suradnji i približavanju najvažnijih ljudskih djelatnosti (vjeroispovijedi, filozofije, umjetnosti i znanosti) koje teže zajedničkom cilju, odnosno stvaranju pravednoga društva.

Politička sastavnica integralističkog nacrta očituje se u „Četiri koraka do pravednoga društva“. Ti su koraci: ravnopravnost, transparentnost (prozirnost), miroljubiva politika suradnje i razvoj znanosti.

Društveno-gospodarska sastavnica uključuje eko-socijalni tržišni model koji zagovara ravnotežu između gospodarskog razvoja, zaštite okoliša i socijalne pravde, a za procvat mu je nužna energetska i turistička (r)evolucija.

Program „Baltičko-jadranska vertikala“ ima za cilj, također, stvoriti mrežu zbratimljenih gradova i organizacija na području od Baltika do Jadrana, s naglaskom na koridor koji povezuje obalu Baltika između Szczecina i Gdanska, ide preko Poznana i Wrocława do Beča i Bratislave te kroz zapadnu Mađarsku na jug do Koprivnice, Bjelovara i Banjaluke te južnije jednim krakom ide prema Splitu i Makarskoj, a drugim prema Mostaru i Pločama (spoj na buduću autocestu, koridor 5c i Jadransko-jonski koridor).

Svrha je mreže zbratimljenih gradova omogućiti razmjenu znanja, iskustava, ideja, kulture, turista, rada i proizvoda i svega ostaloga između svih država na toj okomici te uključiti i druge države, odnosno gradove koji joj gravitiraju. Ovo uključuje potrebu izgradnje odgovarajuće brze ceste ili autoputa, razvijanje svijesti o toj potrebi i traženje

boljih modela planiranja, financiranja i gradnje... – reče Stjepan Kos, predsjednik BCRC.

Predstavljanje knjige „Šopron – grad kulture i suradnje”

Istog dana, 27. ožujka, u zgradi Croatia osiguranja predstavljena je knjiga „Šopron – grad kulture i suradnje” skupine hrvatskih i mađarskih autora, koja govori o tome mađarskom gradu i hrvatskoj nacionalnoj manjini u Mađarskoj.

O povijesti grada Šoprona objavljeno je u prošlim desetljećima, pa i stoljećima, mnogo studija, znanstvenih članaka, popularnih i turističkih izdanja. Gradsko je poglavarstvo vrlo rano, već u 17. stoljeću, potaknulo pisanje povijesti grada na temelju sustavnoga prikupljanja arhivske građe. Duga je tradicija u Šopronu sebe samoga predstavljati strancima i upoznavati svijet sa svojim vrijednostima i svojom kulturom. Tako je i s ovom knjigom. Prvi dio teksta obrađuje povijest

grada do sredine 17. stoljeća. U izdanju se usporedno mogu pratiti dopune koje, bogato ilustrirane, čine tijekom zbivanja raznolikim i informativnim. Podijeljen u dva stupca, tekst upoznaje čitatelja s mjesnim zbivanjima i hrvatskom poviješću, hrvatskim narodom i ugarsko-hrvatskim odnosima.

Izdanje se sadržajem bitno razlikuje od dosadašnjih radova povijesti grada utoliko što je u njegovu prošlost i sadašnjost uključena i hrvatska sastavnica, nazočna na ovim prostorima već pola tisućljeća...

Predstavljanju su pribivali predstavnici Grada Šoprona: dr. Imre Tóth, ravnatelj Šopronskog muzeja, jedan od autora te knjige, sveučilišni docent, Tamás Taschner, direktor Šopronske turističke zajednice, dr. Franjo Pajrić, predsjednik šopronske Hrvatske manjinske samouprave, jedan od autora knjige, András Krisc, glavni arhivar Šopronskog arhiva i zastupnik šopronske Njemačke samouprave, u ime izdavačke kuće Merdijani Dragutin Feletar, a u ime izdavača govorio je Petar Feletar. bpb

U Rovinju predstavljena nova knjiga o Šopronu

U proteklih pet godina, otkako su započeli Susreti književnika hrvatskih manjina u Rovinju, u organizaciji Matice hrvatske Rovinj, HKD „Franjo Glavinić” iz Rovinja te pulske podružnice Hrvatske matice iseljenika, učestala su i upoznavanja s djelima hrvatskih književnika u susjednim zemljama. U tri dana listopadskih Susreta ne može se upoznati bogato stvaralaštvo hrvatskih manjinskih zajednica, pa ga je Upravni odbor Susreta odlučio pokazati i tijekom godine. Tako je u Rovinju, u petak, 20. ožujka, uz predstavljanje knjige na hrvatskom jeziku, održano predavanje o gradu Šopronu. Knjigu *Šopron – grad kulture i suradnje* napisali su Nikola Benčić, Dragutin Feletar, András Krisc, Franjo Pajrić, Sándor Sarkady i Imre Tóth. U Rovinju su je predstavili Imre Tóth i Franjo Pajrić i, uz

videoprojeksiju, ispričali priču o gradu Šopronu. Knjiga se bavi poviješću, znamenitostima i uglednicima Šoprona, te naseljavanjem gradišćanskih Hrvata u 16. i 17. st. Ovaj grad mnogi smatraju jednim od najljepših u tom dijelu Europe. Gradišćanski Hrvati ondje žive već gotovo pet stoljeća i u knjizi su, kao tamošnja manjinska zajednica, dobili važno mjesto. Franjo Pajrić je naglasio da je dosad izašlo više knjiga o Šopronu, ali nijedna nije spominjala dolazak i povijest Hrvata u tome gradu. Doznali smo i da je u pripremi nova knjiga o poznatom Hrvatima iz Šoprona iz obitelji Pinezić. Dan nakon predstavljanja u Rovinju, gosti iz Mađarske posjetili su Pulu i bili gosti tamošnje podružnice Hrvatske matice iseljenika. U kraćem susretu izneseni su novi prijedlozi za buduću suradnju.

PODRAVINA – U Šomođskoj županiji već je započelo sijanje kukuruza i suncokreta. Na 120 tisuća hektara sijat će se kukuruz, a na 18 tisuća hektara suncokret.

MOSKVA – Pjesma koja će predstavljati Hrvatsku na natjecanju za Pjesmu Eurovizije jest „Lijepa Tena” autora glazbe Tončija Huljića, autorice teksta Vjekoslave Huljić, u aranžmanu Remija Kazinotija i izvedbi Igora Cukrova. Ovogodišnje će se završno natjecanje Pjesme Eurovizije 2009 održati 16. svibnja u Moskvi. Hrvatska će pjesma biti izvedena 14. svibnja.

SPLIT – Na 19. Marulićevim danima, koji se održavaju u Splitu od 21. do 28. travnja, u službenoj konkurenciji bit će prikazano deset predstava hrvatskih autora, od čega osam u produkciji hrvatskih kazališta te dvije inozemne, iz Bosne i Hercegovine i Mađarske. Bit će izvedene predstave: autorski projekt „Najbolja juha! Najbolja juha!” Renea Medveška u izvedbi Zagrebačkog kazališta mladih, „Kauboji” Saše Anočića u izvedbi Teatra Exit iz Zagreba, „Riva i druxi” Milana Rakovca riječkog HNK Ivana pl. Zajca i INK Pula, „Skup” Marina Držića splitskog HNK; drama „Judith French” Vlatke Vorkapić u izvedbi ARS Septina i Teatra TNT Trešnjevka iz Zagreba, autorski projekt Olivera Frljića „Turbo-folk” HNK Ivana pl. Zajca iz Rijeke, „Dundo Maroje” Marina Držića kazališta Csokonai iz Debrecina u Mađarskoj, „Ilijada 2001” Filipa Šovagovića u izvedbi GDK Gavella iz Zagreba, „Djeca sa CNN-a” Amira Bukvića Glumačke družine Histron iz Zagreba, te „Žaba” Dubravka Mihanovića sarajevskoga Kamernog teatra 55.

JURA – Marijansko hodočašće gradišćanskohrvatskih vjernikov ovo ljeto se održava 3. majuša, u nedjelju. Sveta maša na hrvatskom jeziku u jurskoj katedrali se začme u 10 uri. Glavni celebrant je biskup Gospičko-senjske biskupije dr. Mile Bogović i svećenici iz Jurske biskupije. Mašu će muzički oblikovati prisički zbor, tamburaši iz Slovačke i Čunovac dr. Ivan Maasz na orgulja. U 14 uri svetu mašu će pak služiti Vilmoš Harangozo, farnik iz Kisega.

ŠOPRON – Kako je za tjednik Hrvata u Mađarskoj izjavio predsjednik tamošnje Hrvatske samouprave Franjo Pajrić, u šopronskoj crkvi Svetoga Duha već godinama jedanput mjesečno govore se mise na hrvatskom jeziku što ih služe hrvatski svećenici iz gradišćanskih hrvatskih sela u Austriji: Kolić, Milkotić. Antun Kolić, veli Pajrić, već više od dvadeset godina služi mise na hrvatskom jeziku u Šopronu, Kisegu i Čepregu.

Bačka

Poziv na Županijsku narodnosnu smotru

Jedinstvena Županijska narodnosna smotra za djecu i mladež za 2009. godinu, koja je u suorganizaciji Bačko-kiškunske samouprave, narodnosnih naselja te manjinskih udruga, odnosno samouprava pokrenuta još 1992. godine, a priređuje se svake dvije godine, deveti put zaredom okupit će djecu i mladež hrvatske, njemačke, romske, slovačke i srpske manjine.

Ovih je dana manjinskim samoupravama, ustanovama i udrugama dostavljen poziv na Županijsku narodnosnu smotru koja će se, za razliku od dosadašnje tradicije, umjesto proljeća organizirati tijekom jeseni. Svečana završnica, na kojoj će nastupiti ponajbolji solisti i skupine sviju županijskih manjina, upriličit će se sredinom prosinca u povodu Dana manjina.

Smotra, već po običaju, priređuje se u kategorijama narodne glazbe, plesa i pjesme, za soliste i skupine. Prijave se trebaju dostaviti najkasnije do 30. travnja ove godine, nakon čega će se isplanirati i konkretizirati program te odabrati mjesto održavanja raznih priredaba, tako i naselja u kojima će se održati hrvatske smotre.

Već po tradiciji, organizacijom upravlja županijski Dom narodnosti u Baji, a opširnije obavijesti možete dobiti na adresi 6500 Baja, Ulica Szabadság 23, tel./faks: 79/326-151, e-mail: nek@bacskiskun.hu.

SANTOVO – Predstavljanje Leksikona. U organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u petak, 24. travnja, u Santovu se priređuje predstavljanje Leksikona podunavskih Hrvata - Bunjevaca i Šokaca, koji od 2004. godine izdaje Hrvatsko akademsko društvo u Subotici, a dosada je objelodanjeno osam svezaka, od slova A do G. Gosti tribine bit će glavni urednik izdanja Slaven Bačić iz Subotice i suradnik Leksikona iz našega dijela Podunavlja, umirovljeni profesor Živko Mandić. Tom će prigodom biti predstavljena i jedna nova knjižica – Josip Temunović: Bilježnica za povijest bunjevačkih i šokačkih Hrvata. Predstavljanje spomenutih izdanja upriličit će se u Hrvatskoj osnovnoj školi u 18 sati.

POZIV

U subotu, 30. svibnja, očekuju se na sastanak u Santovo svi oni koji su maturirali 1964. g. u budimpeštanskoj Hrvatsko-srpskoj gimnaziji. Ove će godine biti 45. obljetnica mature. Molimo sve zainteresirane neka se jave do kraja travnja Marinu Velinu u Santovo.

Odluka o diferenciranoj dodatnoj potpori

Hrvatima dodijeljeno domalo 31,5 milijuna forinta

Ministar, voditelj Ureda premijera 10. travnja 2009. odobrio je odluku o dodjeli potpore manjinskim samoupravama za obavljanje javnih zadaća. Potporu je putem molbe zatražilo sveukupno 1712 mjesnih i područnih (županijskih) manjinskih samouprava, što je 85% utemeljenih manjinskih samouprava. Od toga 1683 manjinske samouprave dobit će diferenciranu dodatnu potporu. Za te svrhe proračunom je osiguran okvirni iznos od 390 milijuna forinta. Diferencirana potpora pojedinih manjinskim samoupravama preputit će s u dvije rate, prva do 15. svibnja, a druga do 15. kolovoza. Opširnija obavijest o raspodjeli sredstava dostupna je na internetskoj stranici www.nek.gov.hu.

Prema Vladinoj odluci broj 375/2007. (XII.23.), prijedlog na raspodjelu diferenciranih dodatnih sredstava dao je Manjinski odbor za proračun čiji su članovi predstavnici nadležnih ministarstava, a u radu Odbora s pravom savjetovanja sudjelovali su i predstavnici državnih manjinskih samouprava.

Cilj je sustava diferenciranog podupiranja koji je uveden prije dvije godine da manjinske samouprave koje obavljaju više javnih zadaća dobiju dodatna sredstva prema svome učinku. U 2009. godini predano je 5% molbâ više nego lani. Od mjesnih i područnih manjinskih samouprava ciganske će dobiti sveukupno 170 milijuna forinta dodatne potpore, a njemačke manjinske samouprave umalo 97 milijuna forinta. Može se istaknuti kako su molbu predale i potporu dobile sve slovenske

manjinske samouprave, sveukupno nešto više od dva milijuna forinta.

Hrvatske manjinske samouprave dobit će sveukupno gotovo 31,5 milijuna forinta, od toga mjesne manjinske samouprave domalo 29 milijuna (njih 108 koliko ih je predalo molbu od ukupno 115) ili prosječno 266.195 forinta po samoupravi, a sedam područnih dobit će 2,7 milijuna, što je prosječno 390.585 forinta. Prema tome sedam mjesnih hrvatskih samouprava nije predalo molbu, a među njima ni hrvatska samouprava grada Pečuha. Zanimljivo je da su najviše dobile Hrvatska manjinska samouprava u Daranju (568.500 Ft) i Hrvatska samouprava Šomodske županije (546.820 Ft), što je najviše među svim manjinskim samoupravama, a najmanje hrvatske samouprave u Senandriji i Miškolcu (56.850). Na rang-listi mjesnih hrvatskih samouprava prva je Šomodska županija (prosječno 417.847 Ft po samoupravi), druga Bačko-kiškunska županija (303.928 Ft) i treća Đursko-mošonsko-šopronska županija (299.410 Ft).

Ne ulazeći u pitanje je li u redu ovakav način financiranja, na prvi pogled može se zaključiti da su se unatoč tome neke mjesne i županijske samouprave doista potrudile, dok druge, nasreću samo sedam od ukupno 115, nisu ni predale molbu. Jednako tako lako se može zaključiti da to u svakom slučaju nije i odraz stvarne slike na terenu, što se, po svojoj prilici, može spočitati ovakvom načinu dodatnog financiranja. S. B.

Autoceste

Dionica Osijek–Đakovo, autoceste Beli Manastir–Osijek–Svilaj, svečano je puštena u promet u petak, 17. travnja. U dionicu autoceste duge 32,5 km uloženo je ukupno oko 2,2 milijarde kuna. Ulaganje uključuje premještanje instalacija, otkup, projektiranje i građenje. Radove je izvodilo 15 izvođača.

Najveći udio u lanjskim ulaganjima (2008. g.) u nove dionice pripada Hrvatskim autocestama (HAC). Ta ulaganja, prema privremenom HAC-ovom izvješću iznosila su 3,7 milijardi kuna. Koncesionar Autocesta Rijeka–Zagreb (ARZ) lani je u nove dionice uložio 1,4 milijarde kuna, BINA Istra 138,2 milijuna kuna. HAC je vodeći koncesionar i po lanjskim ulaganjima u izgrađene dionice, s iznosom od 432,2 milijuna kuna.

Dionica Đakovo–Osijek zajedno s dionicom Sredanci–Đakovo Osječanima će put do Zagreba skratiti za 40 minuta. Jasno, isti će put biti i nešto skuplji jer će cestarina za osobne automobile sada od Osijeka do Zagreba (Ivanje Reke) iznositi 102, za kamione 333, a

za motocikle 60 kuna. Vožnja autocestom od Osijeka do Đakova stajat će 14 kuna za osobna vozila, 45 za kamione i osam za motocikle. Dionica je dio autocestovnog pravca A5, a ujedno i dio europskog koridora VC.

Nakon završetka ove dionice slijedi izgradnja dionice od Osijeka do Belog Manastira. Na tu hrvatsku dionicu s Mađarske strane nastavlja se cestovni pravac M6 kao dio europskih koridora, ali još se ništa ne zna o mogućoj izgradnji dionice od Boje (Bóly) do hrvatske granice.

Čiruriću, čiču-ban, / zove ljubu na divan...

Izložba tkanina u Lukovišću

U nekadašnjem domu kulture podravskog Lukovišća, drugog dana Uskrsa okupilo se mnoštvo mještana kako bi pogledali rekvizite za ovu prigodu priređene izložbe tkanina i starih fotografija o tkaljama. Valja znati da su naše Hrvatice pokraj Drave bile vješte tkalje, pa su njihove predivne tkanine bile tražene, a uvijek su bile izrađene u skladu tri boje, gdje prevagu, dakako, ima crvena boja, uz malo bijele i crne, izuzev ako se ne radi o «rukavima» žena, naime mlade su nosile crvene rukave, a starije išle prema crnoj, no tamo već u podmakloj dobi nosile su otkane bijele rukave.

Postav se sastoji od dvije veće prostorije gdje je predsjednica mjesne Hrvatske samouprave Margita Romolic Esze prikazala taj nekoć bogati svijet koji je karakterizirao i bio sastavni dio podravskog čovjeka, naime prerada konoplje bila je mahom ženski posao, a u obitelji valjalo je osigurati za žene malo zemljišta za sijanje konoplje. Potkraj ljeta ona se čupala i vezala u snopove te kvasila u nekoj bari. Ovdje su ženama pritekli u pomoć muškarcima koji su u stajaćoj vodi na dva kraja poslaganih snopova zabilili dva kolca, a na lijepo u redove poslagane snopove, na sam vrh, stavili slamu i mulj, koji se vadio iz bare ili nekog dravskog mrtvog rukavca. Nakon stanovita vremena konoplja se vadila, prala i sušila, i kada su snopovi bili suhi kao barut, tada je trebalo «podaprt košake» i vješto baratati stupom koja se otvarala i zatvarala i u njezinim zupcima na sitne komade se razbijalo tkivo konopljine stabljike. Žene su vješto okretale, gore-dolje, u tom stalno gladnom zijevu razbijene vlati i nakraju ih trle u «trljici», u grebenu pak greble, vezale u «stromava» povjesma, koja su se najzad našla privezana za kolovrat. U zimskim danima kudjelja se prela, pa dobivena pređa «bejila se u čebru», na ledu bose žene prale ju u vodi rijeke, pa se sušila i postala bijela kao labud, sukala, snovala i stigla na «nared» (tkalački stan). Tkalački stan je trebalo naviti, vješto u brdo uviti niti, u čunu se nalazila nasukana nit na «cevi», a «podložnici» (neka vrsta pedala) su se gore i dolje kretali, natiskom nogu, a od ruke do ruke trčao je čun, naravno, «bila» (u njima je brdo) su «bila», da tkanje bude tvrdo i da se ne raspadne. Tada se rodila i zagonetka: *Čiruriću, čiču-ban, / zove ljubu na divan. / Čičuriću, čiču-ban, / nejde ljubna na divan? (Nared i niti.)* Tkanje se sušilo na proljetnom suncu, a mi, zločesta djeca, voljeli smo trčkarati po takvom platnu uz ukor i ciku te povik majka i baka, koje su nam ipak oprostile nestašluk, te ono kada smo se kopitali u još visokoj i zelenoj konoplji.

No žene su otkano platno u trube složile pa na glavi nosile na «pazar» u Siget gdje su ih prodavale. Debelo platno zvano «debeljaš» služilo je za ponjavu u postelji, moglo je

postati od njega «obrisač» (ručnik»), muške gaće i košulja, ženska «pocuknjenka» (pod-suknja). Od kudjelje se pleo gajtan za gaće i opasač za žensku «rubacu» (žensku suknju). Obično su žene u proljeće prvom zgodom, primijetivši neku «kaču» (zmiju), skinule opasač i s njime tri puta udarile po zmiji da bi mogle roditi djecu.

Hitre tkalje tkale su i tkanine u boji. Bile su poznate razne «forme» (mustrice), predivni šareni i kao veprova krv crveni vilani s kojima su se pokrivalo postelje za vrijeme blagdana.

Poslije Drugoga svjetskog rata tkalački stan u Lukovišću osigurao je sigurnu zaradu čak za pedesetak žena i djevojaka, naime utemeljena je u Pečuhu Zadruga domaće radinosti, pa su diljem Podravine – od Lukovišća do Kašada i Semartina – imale solidnu zaradu. A mi, njihova djeca, mogli smo ići na školovanje u gradove, ali to ne mora značiti da nismo svojim majkama trebali pomoći sukati «cevi» ili navijiti nared, da sve kruto stoji.

Na izložbi tkanina u Lukovišću našle su se i stare fotografije, uostalom i Jagode Kovačević Borbaš, dobitnice počasne titule «Majstor narodne umjetnosti». Ona je držala na okupu žene koje su poslije same crtale razne uzorke i tkale za to pečuško poduzeće. Poslije demokratskih promjena nekoć cvatuća grana domaće radinosti propala je i pala u zaborav. Hoće li tko naći snage i sredstava da ju ponovno oživi, po mom sudu za takve prekrasne tkanine bilo bi potražnje, bio bi to dobar biznis. No u prazničkom raspoloženju otvorena je ova stalna izložba, uz nastup mjesnoga folklornog sastava, dobrih tamburaša i uza svirku gajda («dude») Pave Gadanjija. Žene su izvodile «vuzmene» (uskrsne) pjesme i kola koja su pala u zaborav, ali zahvaljujući spretnoj Margiti i zaljubljenicima folkloru, one su oživjele. Upravo u potaji, zato i pomišljam da bi dobra sreća mogla popratiti i naše tkalje. Izložbu su otvorili autor ovog napisa i Margita Romolic Esze.

Ispred nekadašnjeg doma kulture vilo se kolo u koje su se uhvatili doista i najmlađi.

Duro Franković

BUDIMPEŠTA – U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i đačkom domu i ove se godine od 20. do 25. travnja održava tradicionalna manifestacija Tjedan hrvatskoga jezika, kulture i znanosti. Program priredbe započeo je 21. travnja (utorak), razgovorom sa Živkom Kočiš, bivšom suradnicom Ureda hrvatskih regija u Bruxellesu, na teme: Hrvatska na pragu Europske Unije; Bruxelles u očima jedne karikaturistice. Sutradan je održao predavanje Marin Skenderovića, voditelj predstavništva Hrvatske turističke zajednice u Mađarskoj, pod naslovom Turizam kulture i kulturne baštine, a u srijedu je priređeno i školsko natjecanje u kazivanju poezije i proze. Nakon natjecanja slijedila je šetnja Lijepom Našom. U četvrtak navečer je predstavljanje knjige „Slobodna Barbie“ autorice Maše Kolanović. Izdanje će predstaviti autorica. U četvrtak će biti predavanje Pavla Bucića, ravnatelja požeške gimnazije, naslovom Srednji vijek u Požegi, a nakon toga je predviđen književni susret s Brankom Primorac, hrvatskom spisateljicom i urednicom Večernjega lista. Tjedan zatvara oproštajna svečanost 12. razreda, u subotu s početkom u 11 sati. Za vrijeme Tjedna hrvatskoga jezika, kulture i znanosti **RADI RADIO: Pop i folk** – predstavljaju se disk džokeji.

PEČUH – Hrvatska samouprava u rujnu organizira konferenciju s naslovom Vjera i vjerski život Hrvata, na koju će biti pozvani poznati stručnjaci iz naše domovine, Hrvatske, Austrije i Vojvodine u Srbiji. Katolička crkva u životu Hrvata, i u staroj i u novoj domovini, imala je nemalu ulogu u očuvanju hrvatskoga čovjeka, njegova jezika i kulture. Razvila je na hrvatskome sjeveru nekoliko vidova prosvjetnog rada, uostalom tiskala molitvenike, knjige vjerskog sadržaja, širila pismenost, podučavala djecu i odrasle vjernike. U Budimu, Juri, Pečuhu, Baji djelovali su hrvatski svećenici, svjetovni te franjevci i isusovci. Prema planovima, izlaganja bit će najvjerojatnije tiskana u idućim brojevima časopisa Horizont koji izlazi u gradu podno Mečeka.

SUMARTON, PRELOG – Tamburaški orkestar «Sumartonski lepi dečki» i ove se godine pripremaju na Festival kajkavske pjesme i tamburice „Kre Mure i Drave“ u Prelog, koji će se održati 25. travnja. Sumartonski će tamburaši treći put biti sudionici Festivala, a drugi put će sudjelovati i na natjecanju s izvornom pjesmom. Ove je godine glazbu i aranžman napisao poznati pjevač Martin Srpak, a tekst međimurska pjesnikinja Ruža Pokolić.

„Cvrčak“ napunio koljnofski kulturni dom

I. Gradišćanski festival mladih tamburašev

Prošle nedilje u koljnofskoj školi u stereu su se čuli tamburaški glasi iz brojnih razredov. Iz te zgrade su tamburaške grupe Hrvatskoga Židana, Kemlje, Petrovoga Sela, Prisike, Narde, Devinskoga Novoga Sela, Koljnofa s otpodnevne probe odšetale u kulturni dom, u kom je Društvo gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj prvi put priredilo Gradišćanski festival mladih tamburašev, pod imenom „Cvrčak“. Kako je rekao Kristijan Čenar, idejni otac ovoga programa, člani Društva htili su i te osnovnoškolare malo skupasabrati i međusobno povezati, ki su u ovoj muzičkoj aktivnosti u seli i kasnije moru postati i aktivni kotrigi DGMU-a. Mnoštvo ljudi je pozdravio predsjednik Društva Rajmund Filipović ki je zatim i većputi zeo u ruke tamburu da dirigira petroviski i nardanski naraščaj. Program su dvojezično moderirale mlade Židanke: Mirjana Šteiner i Helga Meršić. Dičji tamburaški orkestar iz Hrvatskoga Židana je osnovan pred dvimi ljeti na inicijativu Petra Huttera i uspješnoga projekta Leader. Četrnaest školare podučavaju László Farkas i Zoltán Horváth, a u repertoaru su imali uglavnom gradišćanske jačke. Kemljanski „mali roj i broj“ sviračev je

bojssek najmladja ekipa na muzičkoj sceni i oduševljeno svira jur dvi ljeti. Njev cilj je sačuvanje gradišćanskih muzičkih djundjov, a u ovom orkestru vidi mjesni folklorni ansambl Konoplje i buduću muzičku pratnju. Voditelj grupe je György Szabó. Petroviščani su svirali u manjoj glazbenoj varijaciji školskih i omladinskih tamburašev. Ovo djelovanje teče u petroviskoj Dvojezičnoj školi u dvi školski grupa u otpodnevnom zanimanju jur treće ljeti, sprvine pod peljanjem Rajmunda Filipovića, a sad najnovije pod dirigiranjem Andraša Kovača. U repertoaru su imali petroviske jačke. Izgleda 2007. ljeti je bilo najplodnije u osnivanju školskih tamburaških grup u Gradišću jer i prisički mali tamburaši odonda djelaju pod vodstvom Mikloša Kelemen. Oduševljeni svirači i sviračice su nabito punu dvoranu razveselili s domaćimi melodijami. Na prijedlog mjesne Hrvatske manjinske samouprave, u Nardi je utemeljen mladi tamburaški sastav pred dvimi ljeti, vodi ga Rajmund Filipović i Jandre Kovač. Očividno najbrojnija grupa med izvodjači je dobila burni aplauz za *Noćnu muziku* i pjesmu *Seljančica*. Mala grupica iz Devinskoga

Gosti iz Devinskoga Novoga Sela (Slovačka)

Novoga Sela je uz učiteljicu Terezu Balažovu sa svojim hrabrim i veselim nastupom pravoda zagrijala publiku. Domaćini, Koljnofski tamburaši, s majstorom Gezom Völgyijem, od 1996. ljeta se vježbaju, a u školi se bavi dicom i Sabina Balog. Sve skupa imaju pedeset aktivnih tamburašev, a to se je vidilo i čulo pri njevom nastupu. S Koljnofci je dodatno nastupala još jedna sridnjoškolska jačkarno-tamburaška formacija iz Šoprona ka je pred dvimi miseci za jednu posebnu priredbu naučila hrvatski glazbeni blok. Rajmund Filipović, predsjednik gradišćanske mladine, priredbu je ocijenio jako uspješnom i dobro poiskanom i već je najavio da najmladji tamburaši regije i za ljetodan će se sigurno najti u nekom drugom našem selu.

-Tiho-

Koljnofski tamburaši

Prisički tamburaši pred nastupom

Nardanska grupa je utemeljena pred dvimi ljeti

Petroviski omladinski tamburaški sastav

Intervju

Trebalo da je nazočno i gospodarstvo

Početak godine u Kapošvaru je došlo do izbora novoga predsjednika Hrvatske manjinske samouprave, naime bivši predsjednik Marko Kovač primljen je na novo radno mjesto gdje obavlja poslove državnog službenika, stoga se morao odreći svoga samoupravnog mandata. Za predsjednika je izabran njegov kolega, bivši dopredsjednik Tibor Čuč, koji je i dosada bio vrlo aktivan na manjinskom polju u gradu i županiji, te mnogo radio na povezivanju gradova dviju država.

Tibor Čuč rođen je u Tiszakürtu od oca Mađara i majke Hrvatice od koje je dobro naučio hrvatski jezik. Radio je u graničarskoj službi u Kaniži, završio je visoku policijsku školu i radio na policiji u Kapošvaru. Godine 1993. napustio je policiju i osnovao svoje poduzeće za prodaju nekretnina. Od osnutka manjinske samouprave, te Zemaljskog društva hrvatsko-mađarskog prijateljstva radi na tome da veze između ljudi Mađarske i Hrvatske budu sve bolje.

Razgovarala: **Bernadeta Blažetin**

Vi ste i dosada bili «desna ruka» bivšem predsjedniku, pa mislim da ste dostatno uhdani u poslove predsjednika.

– Moglo bi se tako reći, no ja sam se većinom bavio povezivanjem gradova, općina dviju država. Mnogo sam pomogao, zajedno s kolegom Kovačem, da veza između Kapošvara i Koprivnice bude jako dobra, povezali smo naš grad i s Bjelovarom, pomogli smo u uspostavljanju veza između Daruvara i Siófoka, Velikog Trojstva i Kadarkuta, Šandorovca i Csökölya, Kapele i Nagykovácsia, Velike Pisanice i Kiskorpada, a nedavno je uspostavljena veza između Hévíza i Čazme i ima još i drugih mjesta.

Rođeni ste u mješovitom braku i ipak ste očuvali svoj materinski jezik. Vrijedilo vam je?

– Naravno, no dok sam bio dijete to nisam mogao cijeniti, ali sada svakim danom osjećam. Baš sam nedavno bio na sajmu u Gudovcu s poduzetnikom iz Kapošvara i on traži vezu i partnere u Hrvatskoj. Ja sam odmah mogao razgovarati, izravno sam dobio informacije, a on je morao čekati dok mu prevodim. Inače pregovarali s jednom hrvatskom tvrtkom iz Bjelovara koja proizvodi neka sredstva za vinogradarstvo, i ja ću se potruditi da mu nađem partnera.

Svaki čovjek ima svoj stil, svaki razmišlja malo drukčije od drugoga, nekome je važno jedno, nekome drugo. Čini mi se da je vama u prvom redu važno gospodarstvo i poduzetništvo. Hoće li se to razmišljanje odraziti na djelovanje manjinske samouprave?

– Djelovanje manjinske samouprave ug-

lavnom se nastavlja kao i dosada. Mislim da je moj prethodnik Marko Kovač ovaj posao obavljao dobro, i naš zadatak je da to nastavimo. Međutim imam i neke druge planove, smatram gospodarstvo vrlo važnim. Ako ima dobrih kontakata, preko njega siguran sam da će biti i drugih jer sve je povezano s njime, sve košta, sve iziskuje usluge. Moj je plan da ostvarim poslovni klub između poduzetnika Mađarske i Hrvatske bez ikakve dužnosti, da se nađemo, da razmijenimo informacije, da se znamo, ako možemo jedan drugom da pomognemo, pa ćemo vidjeti što će poslije iz toga izrasti, što možemo učiniti na području gospodarstva.

Kako vidite vi, kao poduzetnik, je li se lako povezati s poduzetnicima iz Hrvatske? Ima li mnogo prepreka?

– Uspostaviti vezu je lako, ali prepreka ima zbog toga što Hrvatska još nije članica Europske Unije, ima drukčijih propisa, birokracija je drukčija na liniji gospodarstva. Mađari su mnogo ulagali u Hrvatsku, na Jadranu, i pravna lica i privatnici, i tamo s ulaganjima nemaju nikakve prepreke ako se drže propisa, naime Hrvatska je promijenila zakon, ove godine već bez ikakve prepreke može stranac uložiti novčana sredstva, dakle s jedne strane postoji prepreka, ali neke su se stvari olakšale.

Bavite se i turizmom, mađarski državljani mnogo putuju na hrvatsko more, dolaze li Hrvati iz Hrvatske u Mađarsku?

– Čini mi se da se i taj broj povećava, upravo zbog toga smatram vrlo važnim naše veze preko granice. Mi Hrvati u tome jako mnogo možemo pomoći, znamo oba jezika i mnogo možemo pomoći u komuniciranju. Hrvati vrlo vole toplice i naša zemlja je vrlo bogata u termalnim vodama, to je na nekim mjestima dosta iskorišteno, no Hrvati ne znaju dovoljno o njima, čak ni za Hévíz, koje je zapravo svjetsko poznato mjesto, s dobrim marketingom treba ih upoznati s našim mjestima, to mjesto nije daleko ni od glavnoga grada Hrvatske. Ja sam mnogo radio na tome da Hévíz ima partnerski grad, pa smo našli grad Čazmu, pa ovoga mjeseca Hévíz i Čazma potpisat će povelju o prijateljstvu. Turisti se i na taj način mogu upoznati s

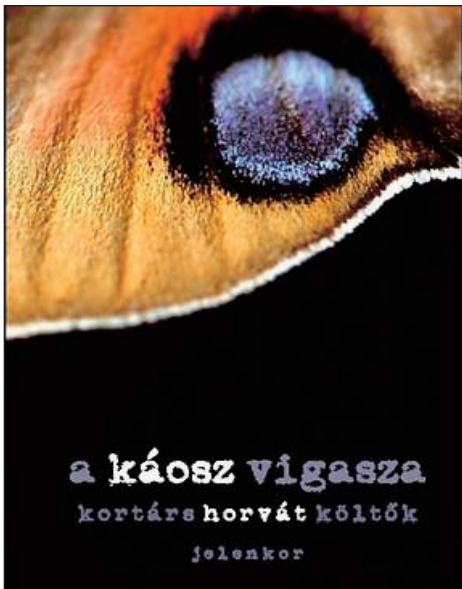
Hévízom. Izaslanstvo iz Čazme već je bilo u Hévízu, mnogo su učili kako se radi na dobrom ugostiteljstvu, kakav je sustav ponude u našim hotelima.

Gospodarstvo je vrlo važno, a još je važnije da naša manjina bude nazočna u njima; na koji se način to može učiniti?

– Naša hrvatska manjina u tim odnosima ima prednost jer zna oba jezika, kao u mom slučaju, pa puno lakše komunicira, ali takve veze treba i tražiti, treba se i interesirati za njih. Ima mnogo stvari što bismo mogli na području gospodarstva naučiti od svojih kolega u Hrvatskoj. Samo da spomenem dobra obiteljska gospodarstva. Ako bi naši ljudi iz Mađarske posjetili ta gospodarstva, mogli bi mnogo toga preuzeti, na koji način treba to raditi, jer mislim da obiteljsko gospodarstvo ima budućnost, bez obzira na politiku. Mislim da su jako važni naši proizvodi i da oni budu prisutni u trgovačkim lancima, da se održi snaga sela jer ako u obiteljskom gospodarstvu radi cijela obitelj, onda neće biti ni nezaposlenih. Takva gospodarstva još postoje u Hrvatskoj. Uđe li Hrvatska u Europsku Uniju, bit će sve lakše pri razmjeni robe. No treba mnogo raditi i na informiranju, npr. bio sam na sajmu u Bjelovaru, koji je jedan od najvećih u Hrvatskoj, a nije bilo nijednog mađarskog izlagača, jedino se grad Šopron predstavio na jednome štandu. Mislim da se tu radi samo o neinformiranosti, sigurno bi bilo izlagača i iz Mađarske ako bi ih bolje informirali o priređivanju sajma, o uvjetima dobivanja štanda. I moj kolega je rekao da će iduće godine izlagati jer vidi da ima izgleda za dobar posao.

Evo, upravo je nedavno otvoren europski IPA program za prekograničnu suradnju Mađarska–Hrvatska. Hoće li se moći u to uključiti i Hrvatska manjinska samouprava vašega grada.

– Nadam se da ćemo uspjeti. Mi to pratimo, stalno se javljamo i u županiji i gradu. U Kapošvaru je već bila delegacija, sada se nastavlja prekogranična suradnja i mi bismo se uključili, slično kao u Interreg programu Pannon paleta, preko čega je bilo niz priredaba u kojem su sudjelovale razne organizacije iz Hrvatske.

Utjeha kaosa/ a káosz vigasza

Antologija suvremenoga hrvatskog pjesništva, 33 pjesnika, 330 pjesama u mađarskom prijevodu

Zagrebačke slavističke škole Krešimira Bagića i vlasnika izdavačke kuće Jelenkor Gábora Csardása te potpori Ministarstva kulture Republike Hrvatske. Pjesme su na mađarski preveli: Viktória Radics, Stjepan Blažetin (iliti István Blazsetin), Roland Orcsik, Árpád Kollár, Gábor Csordás, Dinko Šokčević (iliti Soksevits Dénes) i Ottó Fenyvesi.

Na stranicama Zagrebačke slavističke škole (www.hrvatskiplus.org) internetsko je izdanje antologije *Utjeha kaosa*, izbor iz suvremene pjesničke produkcije koja je u tiskanom obliku izašla 2006. godine. U izboru Miroslava Mićanovića *Utjeha kaosa* predstavlja 330 pjesama 33 suvremena hrvatska pjesnika iz zbirke objavljenih u razdoblju od 1995. do 2005. g. Od najstarijeg Ivana Slamniga do najmlađe Ivane Bodrožić Simić, a osim njih u knjizi su svoje mjesto našli i Danijel Dragojević, Arsen Dedić, Zvonimir Mrkonjić, Nikica Petrak, Boris Maruna, Mario Suško, Luko Paljetak, Ivan Rogić Nehajev, Slavko Jendričko, Vesna Biga, Milorad Stojević, Milko Valent, Branko Maleš, Gordana Benić, Igor Rončević, Sead Begović, Anka Žagar, Mile Stojić, Branko Čegec, Kemal Mujičić Artnam, Delimir Rešicki, Krešimir Bagić, Miloš Đurđević, Božica Zoko, Damir Šodan, Miroslav Kirin, Drago Glamuzina, Tomica Bajsić, Ivica Prtenjača, Tvrtko Vuković i Tatjana Gromača.

Miroslav Mićanović: „Formalni kriteriji su jednostavni i predmetna su mi građa objavljene pjesničke knjige u razdoblju od 1995. do 2005. godine. Ponovno sam pročitao gotovo sve objavljeno u tom vremenu. Formalni vremenski i radni kriterij čitanja svega objavljenog samo je početak koji osigurava pretpostavke da ćeš u stvaranju jedne od mogućih mapa suvremenoga hrvatskog pjesništva pohvatati njegove bitne koordinate i odnose

prema napisanome i upisanome. Trideset tri uvrštena pjesnika prilika su mi da, u koliko god subjektivnom učitavanju i izboru teksto-va, ponudim u antologijskom kontekstu jednu iznimno živu jezičnu praksu u zadnjih deset godina i jedan od mogućih standarda suvremenoga hrvatskog pjesništva. Htio sam, dakle, prikazati različite pjesnike i poetike. Ali stalo mi je do toga da antologija bude čitana kao nova knjiga u kojoj su izabrani pjesnici i pjesme u međusobnom dijalogu i nekom dalekom, nejednačenom i paradoksalnom suglasju.”

bpb

U sklopu ovogodišnjeg Festivala knjige u Budimpešti Izdavačka kuća Jelenkor iz Pečuha predstavlja posebnu seriju svojih izdanja pod zajedničkim promotivnim naslovom Balkanski balkon. Radi se o šest naslova, knjiga koji predstavljaju književnu produkciju Crne Gore, Rumunjske, Srbije i Hrvatske. Dana 25. travnja, s početkom u 14 sati i 30 minuta u Dvorani „András Hess” bit će predstavljena najnovija prijevodna produkcija izdavačke kuće Jelenkor. Tako i antologija suvremenoga hrvatskog pjesništva *Utjeha kaosa*, priređivača Miroslava Mićanovića koja sadrži pjesme 33 suvremena hrvatska pjesnika, ukupno 330 pjesama, izašla 2006. godine u izdanju Zagrebačke slavističke škole i Filozofskog fakulteta u Zagrebu, u uređivanju Krešimira Bagića. Svojevrsan je to kulturni događaj, prikaz suvremenoga hrvatskog pjesništva na mađarskom jeziku kojem po opsegu nema premca u posljednja pola stoljeća. Projekt je ostvaren posredstvom Zagrebačke slavističke škole, izdavača antologije i tima prevoditelja koje je okupio književni prevoditelj Stjepan Blažetin, te izdavača Jelenkor iz Pečuha. Zahvaljujući u prvom redu zalaganju dojučerašnjeg voditelja

Trenutak za pjesmu

In memoriam
Eduardo Rózsa Flores
(1960–2009)

XXXVII

kao leptir udavljen u čaši mlijeka
kao oblak pogođen raketom u omašci
kao golubovi poginuli u isplaniranom
požaru
kao sumpornom i čeličnom kišom
razrušeni grad
kao buket peršuna u nepokopanoj ruci
kao umaknuta voda u kanalima
tako nestaje iznenada jutarnja moja
radost
kojom se pored tebe budim
zoro svibanjska.

Bosna i Hercegovina, 1994.

(Iz zbirke *ratnih pjesama*
Húség/Vjernost/Lealtad 1991–1996)

II. Natjecanje za najljepšu Hrvaticu u Mađarskoj

20. lipnja 2009, subota u 19 sati

Obrazovno središte grada Selurinca, natkrivena pozornica

Očekujemo prijave djevojaka iz Mađarske, hrvatskoga podrijetla, s navršениh 16 i nenapunjenih 26 godina. Natjecateljice se trebaju predstaviti na hrvatskom jeziku i biti odjenute u narodnu nošnju, dnevnu odjeću i večernju toaletu, za koje se trebaju same pobrinuti. Svaka natjecateljica će dobiti cvijeće i dar, a pobjednicu, prvu i drugu pratilju očekuju vrijedna putovanja i nagrade.

Pobjednica natjecanja ima pravo biti nositeljicom titule „CRO-LJEPOTICA 2009”.

Rok prijave: 31. svibnja 2009. godine.

Adresa prijave: Művelődési Központ és Könyvtár, 7940 Szentlőrinc, Templom tér 1-3.

Telefon/faks: 06/73/570-140;

www.muvelodesikozpont@szentlorinc.hu.

Prijavnica je dostupna na adresi: www.szentlorinc.hu

Budimpeštanski proljetni festival

Budimpeštanski proljetni festival ove je godine održan od 20. ožujka do 5. travnja. Ljubiteljima glazbene, kazališne, plesne, filmske umjetnosti i književnosti nudi se niz kulturnih manifestacija. U sklopu bogatoga sadržaja u Literarnomu muzeju „Petőfi” 29. ožujka održana je Konferencija izdavačkih kuća, na temu Izgledi suvremene lijepe književnosti u Europi.

Na konferenciji su sudjelovale izdavačke kuće iz Njemačke, Francuske, Poljske, Rusije, Slovenije, Španjolske, Švedske, Mađarske i Fraktura iz Hrvatske, Nakladnička kuća Fraktura.

Nakladničku kuću Fraktura osnovali su u proljeće 2002. Sibila i Seid Serdarević, s osnovnom zamisli da vrijedna knjiga može i mora naći svoj put do čitatelja. Danas je ona jedna od najznačajnijih nakladnika u Hrvatskoj, neovisna izdavačka kuća koja nema svoje knjižare i usmjerena je na kvalitetnu beletristiku i publicistiku.

Među inima, na hrvatskom jeziku objavili su književna ostvarenja nobelovca Imrea Kertésza, Dnevnik s galije (eseji), Engleska zastava (priče), romane: Fijasko, Kadiš za nerođeno dijete, Likvidacija, Pobljšano izdanje, Njemačka u šesnaestercu, Harmonia caelestis, Hrabalova knjiga i Čovjek bez sudbine, te pripovijesti Ista priča (Pétera Esterházya), Divna povijest fotografije (Lászla Darvasia) i roman Bijeli kralj (Györgya Dragomána).

Najnoviji prijevod knjiga Bijeli kralj (268 stranica), objavljena je ove godine u prijevodu Xenije Detoni s mađarskog koja je, po časopisu Neue Zürcher Zeitung, prvorazredni prvijenac, zahvaljujući kojemu Dragománov glas ubuduće se neće moći prečuti.

Spomenuti roman jedna je od najsugestivnijih priča o odrastanju. Isprispovijedan u osamnaest poglavlja, koja se mogu čitati i kao pojedinačne priče, iz perspektive 11-godišnjaka koji iščekuje očev povratak s prisilnog rada, Bijeli kralj moćan je roman o djetinjstvu u diktatorskom poretku u Istočnoj Europi. Kroz priču o dječaku i njegovu otporu ispričana je povijest unutarnje pobune i nezadovoljstva u Istočnoj Europi osamdesetih. Bijeli kralj, prepun humora, ironije i melankolije, roman je koji stilskim i pripovjednim postupcima odaje romanopisca velika zamaha, jednog od najboljih suvremenih mladih europskih pisaca. Dosada je preveden na dvadesetak svjetskih jezika.

György Dragomán, rođen je 1973. u Rumunjskoj, mađarski je romanopisac i prevoditelj. Dosad je objavio dva romana i niz kratkih priča. Njegov prvi roman A puszítás könyve, objavljen 2002., vrlo je mračna i surova knjiga koja opisuje tri dana u životu mladoga vojnog arhitekta koji je izbjegao u

zatvorski grad gdje se spremaju događaji slični genocidu. Roman je 2003. nagrađen prestižnom nagradom Bródy za najbolji prozni prvijenac.

Drugi roman Bijeli kralj, objavljen 2005., osvojio je nagrade Déry Tibor, Sándor Márai i Attila József te priskrbio autoru stipendiju Artisjus. Napisan iz perspektive jedanaestogodišnjeg dječaka, pripovijeda o djetinjstvu u totalitarnoj komunističkoj diktaturi koja nalikuje na Rumunjsku 80-ih godina 20. stoljeća. U tijeku je priprema dvadeset inozem-

nih izdanja tog romana. György Dragomán preveo je s engleskoga djela nekoliko autora. Završava doktorsku disertaciju o Beckettu. U proljeće 2006. sudjelovao je na Festivalu mladih pisaca u Seulu, a u jesen 2006. proveo je tri mjeseca u Berlinu kao stipendist Njemačke akademije umjetnosti.

Nakladnička kuća Fraktura od osnutka, otprije sedam godina objavila je 17 knjiga mađarskih autora u prijevodu Xsenije Detoni, Nevena Ušumovića i Kristine Peternai, što nije mali pothvat za povezivanje kulture, odnosno književnosti dvaju naroda, hrvatskog i mađarskog.

bpb

22. SLUK

Susret lutkara i lutkarskih kazališta Hrvatske 2009

SLUK je najvažniji susret profesionalnih lutkara i lutkarskih kazališta Hrvatske. Natjecateljskog je karaktera, a održava se – od 1969. – svake druge godine. Redovito predstavlja najbolja ostvarenja lutkarskih kazališta iz Zagreba, Rijeke, Splita, Zadra i Osijeka te lutkarskih ansambala iz cijele Hrvatske. Kao gosti, u SLUK-ovu programu sudjeluju i hrvatska lutkarska kazališta i ansambli iz inozemstva. Dodjeljuju se nagrade za najbolju predstavu u cjelini, najbolju animaciju, najbolju režiju, najbolji dramski tekst, najbolju scenografiju, najbolju kostimografiju itd., te priznanja za sudjelovanje.

U četiri dana trajanja, od 31. svibnja do 3. lipnja, u Osijeku u Dječjem kazalištu Branka Mihaljevića, 22. SLUK-a svoje će predstave izvesti kazališta lutaka iz Splita, Zadra, Ri-

jeke, Zagreba, Osijeka te kazališne skupine i kazališta koja na svom repertoaru imaju lutkarske predstave – „Ivana Brlić Mažuranić” iz Zagreba, „Žar ptica” iz Zagreba, Dječja i lutkarska scena HNK Varaždin, Kazalište Virovitica, „Ivana Brlić Mažuranić” iz Slavenskoga Broda, „Pinklec” iz Čakovca te, kao gosti, Hrvatsko kazalište iz Pečuha (Mađarska), Kazalište lutaka iz Mostara (BiH) te studenti Studija glume i lutkarstva Umjetničke akademije u Osijeku.

U sklopu 22. SLUK-a otvorit će se i izložba radova Zlatka Boureka, predstaviti će se monografije Zagrebačkog kazališta lutaka i Dječjeg kazališta Branka Mihaljevića u Osijeku te održati godišnja skupština Hrvatskog centra UNIMA-e.

bpb

Bogatstvo...

Arhiv KUD-a „Tanac”, Katoljkinje

Iskanje Boga i izložba Slavka Vranjkovića na Undi

Na vazmenu nedilju je otvorena izložba Slavka Vranjkovića, župnika iz Slavonije

Tiha je bila vazmena nedilja jutro rano u četiri ura. Crikveni turam je u zlatnožutom sjaju blistao i kazao je put vjernikom ove zore. Još i zvoni su tihije zvali ljude na svetu mašu, na skupnu pripremu „bogaiskanja“.

Mjesni i stranski ljudi, gosti i rođjaci su skoro napunili crikvu ka je bila s protuličnimi kiticami lipo nakinčena. „*Stao se je Kristuš gorika. Aleluja! Za nevoljnoga človika. Aleluja! Hvalimo Boga. Aleluja!*“ – s jačkami i molitvami su svi nazočni jačali svoju vjeru u Boga. U Boga ki je pokazao človiku kroz Kristuševo goristajanje i vjekovječni život. Pod peljanjem gospodina farnika Štefana Dumovića vjerniki su se tiho moleći, ganuli spomeniku „Kraljici neba i zemlje“. Tamo se je skupno molilo za orsag, manjine, međusobno razumivanje med ljudi i mir na zemlji.

Goruće sviće su obilježile put u undanski cimator kade je već strašno velik plamen kazao mjesto očišćenja, preporodjenja.

Teplina i svitlost ovoga ognja je ponovno

pomagala i očišćenje i obnovljenje vjerskih duš, uz molitve i svete jačke. Kada se je Jezuš goristao, prvi put mu ni peljao k svojoj majki, nek u Purgatorij – smo doznali od farnika Dumovića – kade je mrtvim osvidočil da će dojti goristajanje. Zato na koncu ovoga vjerskoga događaja svaki je poiskao svoje pokojne i kod groba je molio za nje.

Kroz ov tihi i intimni trenutak su u tišini prošli zainteresirani da se već u ranom jutru ganu u mjesni kulturni dom. U organizaciji Hrvatske manjinske samouprave na Undi, u šest uri je otvorena izložba kipov s naslovom „*Bog u kamenu*“. Slike i pjesma pod istim naslovom su djela Slavka Vranjkovića, župnika Nuštarske župe.

„*Ovo što sam načinio, sam sam naučio, dakle nisam akademski slikar*“ – piše Vranjković ki je kapelan u Valpovu i župnik u Harkanovci, ter ovako nastavlja: „*Zašto slikam Krista raspetoga? Moj Bog ima lice i srce čovjekovo. U njegovoj patnji zgusnuta je patnja svih patnika. Mi ne idemo njegovim križnim putem. On ide našim. Rekao je da pati u svakom bolesniku, progonjenom, gladnom, zatvoreniku zbog istine i pravde... Uskrnuće preobražen novi život, daje patnji svjetlo.*“

Undanci su lani u Ceriću dobili mapu kipov s ugljenskom tehnikom Slavka Vranjkovića za dar, povodom predaje crikve, čiju su obnovu s dobrovoljnim darom i Gradišćanci podupirali. Tema slikov je vezana za *Vazam i zbog toga smo mislili da ćemo te kipe pokazati i Undancem* – je rekao na svečanom otvaranju izložbe Štefan Kolosar, predsjednik HMS-a na Undi.

Tereza i Djurdjica Kiš, Anamarija Hanis-Gati i Čila Pinter su praktično i ukusno pripremile izložbu koju su proširile s dari iz Slavonije. Ovi dari su spominki undanskih familijov na susrete KUD-a iz Cerića. Zlatoveznom tehnikom nakinčene flošice su

se bezbrojno sjajile med drugimi predmeti. Pomoću Ferija Farkaša, inženjera u mirovini, je izložio svoje kipe i Fellin Benedetto iz Austrije, ki je kupio kuću na Undi, a slikarstvom se od toga vrimenta zabavlja. Uz rakiju i vino dobili su gledatelji i pletenice i vazmenoga kolača. Uz tihu narodnu muziku ljudem je dobro spalo ne samo jilo i pilo nek i razgovor sa starimi poznaniki.

Foto i tekst: *Marija Fülöp-Huljev*

Vazmeni oganj je simbol očišćenja, preporodjenja

Školsko natjecanje u kazivanju proze i poezije

U lukoviškoj školi 6. travnja priređeno je školsko natjecanje u kazivanju proze i poezije.

U nižim razredima bilo je 16, a u višima 20 natjecatelja. Pripremili su ih njihovi nastavnici: Biserka Kolarić-Brantner, Tomislav Bunjevac i Anica Popović-Biczak. Svoje su pjesme izlagali ispred četveročlanog prosudbenog odbora. Natjecanje je potpomogla mjesna samouprava novcem dobivenim na natječaju.

Rezultati:

Niži razredi: 1. mjesto: Žolt Čonka, 3. razred (učiteljica: Biserka Kolarić-Brantner)

2. mjesto: Gabor Rac, 2. razred (učiteljica: Anica Popović-Biczak)

3. mjesto: Barbara Sabo, 2. razred (učiteljica: Anica Popović-Biczak)

Viši razredi: 1. mjesto: Silvija Oršoš, 7. razred (učiteljica: Anica Popović-Biczak)

2. mjesto: Jozo Bogdan, 6. razred (učitelj: Tomislav Bunjevac)

3. mjesto: Krištof Schneider, 6. razred (učitelj: Tomislav Bunjevac)

Istaknute su i Kiti Oršoš iz 5. razreda i Natalija Vaš iz 7. razreda.

Učenici su bili nagrađeni vrijednim knjigama i društvenim igrama.

Izradila: Dijana Kovačić
iz Ficehaza

Povijesni kutak – prvi nestaleški Sabor

Tijek društveno-političkih zbivanja u Hrvatskoj doveo je 1848. godine do uspostavljanja novog predstavničkog Sabora – modernoga hrvatskog parlamenta koji je prvi put u povijesti izabran putem javnih izbora. Prijašnji staleški Sabor nije se mogao uklopiti u novo doba čija su načela slobode i jednakopravnosti rušila stare institucije umirućeg feudalnog društva u nestajanju. U novom su se Saboru Trojedne Kraljevine našli videniji hrvatski rodoljubi predvođeni banom Josipom Jelačićem, ali i niz dotada politički neeksponirani ljudi iz naroda. Najznačajniji doneseni zakon toga zasjedanja bio je svakako onaj o ukidanju kmetstva, no ništa manje važnim smatra se i zakon kojim se ne priznaje ugarsku vladu, čime prestaje važiti državna zajednica s Ugarskom.

Prema kraljevoj želji da mirno riješi spor s Ugarskom, Sabor je formulirao svoje uvjete za sporazum. U njima se traži: vojska, vanjski poslovi, financije i trgovina da budu zajednički cijeloj Monarhiji; da svi jezici na ugarskom teritoriju budu ravnopravni; da se sjedine Hrvatska i Dalmacija; da se Vojvodina prizna kao pokrajina posebno povezana s hrvatskim zemljama, kojima treba pridružiti i slovenske zemlje (to bi bio savez svih južnoslavenskih zemalja u Monarhiji). Tih se zaključaka Jelačić držao i prilikom pregovora na Dvoru kao i u pregovorima s Mađarima u Beču 28. srpnja 1848. Mađari međutim nisu nikako htjeli prihvatiti hrvatske zahtjeve, o čemu je Ban izvijestio Sabor. Stoga u kolovozu 1848. počinju pripreme za rat s Mađarima, obavlja se mobilizacija te se prikupljaju sredstava i oprema za vojsku.

Dan planeta Zemlje

Na konferenciji UNESCO-a 1969. godine John McConnell prvi put je predstavio zamisao obilježavanja Dana planeta Zemlje, koja je uključila 20 milijuna sudionika. Ubrzo su njegov poticaj prihvatile organizacije i u drugim zemljama, pa je 1990. godine Dan planeta Zemlje službeno postao međunarodnim danom.

Dan planeta Zemlje 22. travnja godišnja je manifestacija kojom se želi skrenuti pozornost čitave svjetske javnosti na opasnost koja prijete životu na Zemlji. Ovim se Danom želi pomoći čovjeku da se ponovno poveže s prirodom, te ukazati na općenitost ekološke krize: onečišća-

vanje zraka i vode, radioaktivno zračenje, iscrpljivanje nenadoknadivih energenata i drugo. Na taj se Dan poduzimaju različite konkretne akcije zaštite života na Zemlji, buđenja svijesti, odgovornosti, osjećaja, ljubavi prema daru života i prema svim stvorenjima.

U današnje doba, u kojem su ljudi naučili i otkrili mnoge načine kako ovladati prirodom, kako je ukrotiti, iskoristiti, zabetonirati, istodobno je sve više onih koji je poštuju i strahuju za nju. Mnogi su pokreti i organizacije svoje djelovanje usmjerili na očuvanje prirodnog okoliša.

beta

Erčinski Hrvati obnovili običaj polijevanja

Već više od 80 godina zaboravljeni običaj polijevanja, u takozvani Vodeni ponedjeljak, obnovili su ove godine plesači erčinskoga KUD-a Zorica, u namjeri da on preraste u tradiciju. Ivan Bošnjak upregnuo je svoje konje u okićena kola, posjedali su odrasli muškarci i mladi momci u hrvatskim narodnim nošnjama i krenuli polijevati djevojke, žene koje su ih čekale kod kuća, također obučene u hrvatsku narodnu nošnju. Ni boca sa sodom ni vjedro puno hladnom vodom nisu izazvali strah, a kao plaću poljevači su dobili prekrasno ukrašene pisanice crvene boje i ukusno vino. Istoga dana poslije podne, članove spomenutoga KUD-a pozvao je u obiteljski podrum Ivica Mareljin. U njegovu podrumu na obali potoka Rába društvo se nastavilo veseliti i družiti. Na stol su ubrzo stigli domaća kobasica, šunka, jaja, vino i rakija, te ukusna jela i kolači koje su ispekle vješte domaćice racke Hrvatice iz Erčina. Povelio se kolo na radost svih onih koji su sudjelovali u njemu te mnogobrojnih promatrača iz susjedstva. Ako dragi Bog da, i dogodine ćemo zajedno nastaviti običaj naših predaka.

Marko Sili

BUDIMPEŠTA – Urednica Judit Jung Horti za naslovnicu 6. broja časopisa „Válogatás a magyarországi nemzetiségek néprajzi kötetéből” (Izbor iz etnografskih svezaka narodnosti u Mađarskoj) odabrala je fotografiju iz Podravine, na kojoj se pojavljuju žene u predivnoj narodnoj nošnji koja je rabljena na razne blagdane („svetke”). No o hrvatskoj nošnji više se može doznati iz studije Ruže Begovac, kustosice, koja je bogato popraćena fotosima o nošnji iz tog kraja. Ernest Eperjessy opisuje običaj „dodole” u tradicijskoj kulturi Hrvata i Srba, radi postizanja kiše. Đuro Franković u svom uratku o kovaču opisuje božanske osobine kovača, odnosno, kovača bogova. Časopis izdaje Mađarsko etnografsko društvo u Budimpešti.

Matica hrvatska Ogranak Pečuh unapređivač hrvatskih vrijednosti

Svoju redovitu godišnju skupštinu Matica hrvatska Ogranak Pečuh, održala je 24. ožujka u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe. Na dnevnom redu bilo je: Izvješće o djelatnosti Matice hrvatske u 2008. godini; Financijsko izvješće za 2008. godinu; Plan rada Matice hrvatske za 2009. godinu; Primanje novih članova u Maticu hrvatsku; Razno. Bila je to i prigoda članovima Matice hrvatske da uplate članarinu za 2009. godinu, a ako to nisu učinili za prošlu (2008) godinu, mogli su i to naknadno uplatiti na skupštini. Matica hrvatska uzor je udruge koja pokazuje kako se i na koji način mogu ostvariti veliki programi koji imaju i međunarodno značenje, koji promiču ovdašnje Hrvate izvan Mađarske te hrvatske jezične i kulturološke vrijednosti u Mađarskoj. Teško je ovdje i naredati koliko je programa ostvarila Matica hrvatska Pečuh koja trenutno ima 47 članova od kojih je njih dvadesetak izuzetno aktivno i odaziva se svim matičnim programima i sadržajima. S godišnjim prihodom od 400 000 forinti, u 2008. godini uspjelo se ostvariti niz tuzemnih i međunarodnih sadržaja, uz to da je gospodarenje na kraju godine bilo pozitivno, naime godina je zaključena s pričuvom od 224 039 forinti. Prihod su činile članarina, potpora Generalnog konzulata Republike Hrvatske, HDS-a te Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine. Sve to pak zahvaljujući entuzijazmu vodstva i suradnji svih zainteresiranih.

Godina 2008. i ostvareni programi

Tako je lani 9. travnja u Hrvatskome klubu Augusta Šenoe održan prvi susret novoga čelništva Matice s članovima uz predavanje Stjepana Blažetina o povijesti Matice hrvat-

ske te razgovor o planovima i budućnosti udruge. Sudjelovalo se, 24–25. travnja, Festivalu ogranaka Matice hrvatske Tuzla, Osijek, Pečuh, Subotica. Na festivalu su sudjelovali Janja Prodan, Andor Végh, Pavo Gadanji, Ivan Gugan i Stjepan Blažetin. Održana su tri predavanja – Janja Prodan: Hrvatske tiskane knjige u Pečuhu tijekom XVIII. i XIX. stoljeća; Stjepan Blažetin: Hrvatske tiskane knjige u Pečuhu nakon demokratskih promjena 1990; Andor Végh: Gajde u glazbenoj kulturi Hrvata u Mađarskoj, uz nastup Pavla Gadanjija i Andora Végha. U Hrvatskome klubu Augusta Šenoe 7. svibnja predstavljen je studentski list JATO uza sudjelovanje studenata s Odsjeka za kroatistiku. U spomenutom klubu 20. svibnja predstavljena je knjiga Hrvoja Salopeka Ogulinsko-modruški rodovi, uza sudjelovanje autora i promotora Stjepana Blažetina. U Poreču na glavnoj skupštini Matice hrvatske 14. lipnja Ogranak je zastupao Ivan Gugan. U Hrvatskom vrtiću, osnovnoj školi, gimnaziji i učeničkom domu Miroslava Krležu 19. lipnja povodom uspješno položenoga maturalnog ispita Matica hrvatska Ogranak Pečuh, u suradnji s osječkim ogranakom, darivala je maturante knjigama. U Klubu 4. srpnja održana je promocija Leksikona podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, uza sudjelovanje Slavena Bačića, glavnog urednika, i suradnika leksikona iz Mađarske Živka Mandića. U suradnji s Hrvatskom manjinskom samoupravom sela Kukinja, 20. rujna u tom naselju organiziran je Susret baranjskih pjevačkih zborova. U Klubu je 30. rujna predstavljena knjiga Pavla Petričevića Križevi i ruže / Keresztek és rózsák, uza sudjelovanje autora, urednice knjige Anice Bilić i prigodnog orkestra Slavonski tamburaši. Dana 18. studenoga, također u

Klubu, obilježena je 30. obljetnica hrvatskih emisija na Mađarskoj televiziji. U okviru večeri prikazan je film snimljen o Vukovaru te su održana tri predavanja – Mišo Balaž: Hrvatska kronika jučer, danas, sutra; Ernest Barić: Hrvatska kronika i hrvatski standardni jezik; Stjepan Blažetin: Hrvatska kronika očima jednog gledatelja. U Klubu je 9. prosinca obilježena 500. obljetnica rođenja Marina Držića, uz uvodno predavanje Katje Bakije: Držić književnik i urotnik, te emitiranje filma Ivana Gugana i Stjepana Blažetina o Marinu Držiću. Većinu navedenih programa Matica, naglašava njezin predsjednik Stjepan Blažetin, uspjela je održati zahvaljujući dobroj suradnji s Hrvatskim klubom Augusta Šenoae, Generalnim konzulatom Republike Hrvatske u Pečuhu, kukinjskom Hrvatskom manjinskom samoupravom, Hrvatskim vrtićem, osnovnom školom, gimnazijom i učeničkim domom Miroslava Krležu, Hrvatskom redakcijom Mađarske televizije, Odsjekom za kroatistiku Sveučilišta u Pečuhu.

Planovi i programi u tekućoj godini

Nakon godišnje skupštine upitali smo Stjepana Blažetina o planovima za 2009. godinu. Budući da Matica hrvatska Pečuh nema stalnu financijsku potporu, predviđeni će se programi ostvariti, naglašava Stjepan Blažetin, ako se putem natječaja pribave potrebna financijska sredstva. Programi su, kazuje Stjepan Blažetin, koncentrirani oko nekoliko tematskih cjelina. Prva cjelina su promocije. U 2009. godine predviđamo promociju ovih izdanja: 1. dva zbornika pjesama KLD Rešetari: Uz rub vremena i Ogrlica za jutro i samoću; 2. Tomislav Žigmanov: Prid svitom, Saga o svitu koji nestaje; 3. Leksikon Marina Držića; 4. predstavljanje triju antologija suvremene hrvatske književnosti koje je objavila Zagrebačka slavistička škola: Utjeha kaosa, Odbrojavanje, Tko govori, tko piše; 5. predstavljanje najnovijih izdanja osječkog ogranka Matice hrvatske (Zoltán Virág: Odnosi i glasovi u tranziciji; Zoltán A. Medve: Tradicija, jezik, pripovijedanje, Roman u književnosti Hrvata u Vojvodini – tematski broj časopisa Književna revija); 6. predstavljanje serije Šokadija i Šokci u izdanju

Privlačice iz Vinkovaca. (Dosada je objelodanjeno pet knjiga u kojima se govori o podrijetlu Šokaca, njihovim običajima, šokačkoj književnosti, uglednim Šokcima itd.; 7. predstavljanje knjige Đure Vidmarovića: Teme o Hrvatima u Mađarskoj; 8. predstavljanje novih hrvatskih izdanja objelodanjenih u Mađarskoj.

Drugu tematska cjelina naših aktivnosti usredotočena je uz promociju Hrvatske popularne glazbe, naime uza sudjelovanje studenata kroatistike održat će se serija predstavljanja hrvatske popularne glazbe pod naslovom: Poglavlja iz povijesti hrvatske popularne glazbe. Dosada su predviđena predstavljanja ovih rock sastava: Indexi, Bijelo dugme, Prljavo kazalište.

Treću tematsku cjelinu naših aktivnosti, naglašava Stjepan Blažetin, čine takozvane ostale aktivnosti kao što su: 1. Darivanje maturanata Hrvatske gimnazije u Pečuhu; 2. Sudjelovanje u organizaciji susreta pjevačkih zborova u Kukinju; 3. Susret srednoškolaca; 4. Utemeljenje i objelodanjivanje godišnjaka Matice hrvatske Pečuh; 5. Briga o postavljenim spomen-pločama hrvatskoga karaktera u Pečuhu (crkvice sv. Bartola u Đukiću, Gyúkésu); 6. Obilježavanje šezdesete godišnjice rođenja Đuse Šimare Pužarova; 7. Pokretanje web-stranice Matice hrvatske.

Članstvo je na održanoj godišnjoj skupštini, sukladno Statutu, primilo nove članove te donijelo odluku o slanju pisma upozorenja pred isključenje onim članovima koji nisu podmirili obvezu članarine već dvije godine; ako do sljedeće skupštine to ne učine, na glasovanje će se staviti njihovo isključenje iz Matičina članstva. Godišnjoj su skupštini nazočile i generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov koja se, na radost matičara, učlanila u Maticu hrvatsku Ogranak Pečuh, te konzul gerant Generalnog konzulata Vesna Njikoš Pečkaj, članica Matice hrvatske Ogranak Pečuh.

bpb

Prijevrimeni izbori načelnika Narde 3. majuša

Jedina kandidatkinja donedavna donačelnica sela Kristina Glavanić

Malo već od tajedan dana razluči Nardance da izaberu svojega novoga poglavara na prijevrimeni izbori. Kako nas je obavistila bilježnica Gornjega Četara, Narde i Bucse, uz to i peljačica Izbornoga ureda u Nardi, Eszter Horváth, do 10. aprila, petka, je službeno dostavljeno Lokalnom izbornom uredu samo jedno ime za kandidata načelnika. To zlamenuje da 3. majuša, u nedilju cijeli dan, od šesti do 19 uri, će moći stanovnici južnogradišćanskoga naselja glasati na donedavnu donačelnicu sela Kristinu Glavanić. Ona se je koncem prošloga ljeta otpovidala od svoje funkcije, a potom je odstupio od seoskoga peljačtva i najmladji liktar Gradišća Zsolt Somogyi. U medjuvrime-nu je seoske posle riktala Edit Károlyi. Nedilju, 3. majuša, izabrat će se jedina ženska peljačica, Hrvatica u naši gradišćanski seli.

Kristina Glavanić je i predsjednica mjesne Hrvatske manjinske samouprave, a ljeta dugo je bila jako angažirana i med redi Društva gradišćanskohrvatske mladine u Ugarskoj, kot i organizatorica Gradišćanskoga omladinskoga tabora. Jako se zalaže za hrvatska partnerstva sela, sa susjednom Čembom, a u Hrvatskoj gaji Narda mnogoljetošnje veze s gradom Murskim Središćem. Lani je pak, prvenstveno zahvaljujući i kandidatkinji za dotičnu novu funkciju, obnovljen pred Domovinskim bojem naglo izgubljeni kontakt s Hrvatima iz Oudre. U civilu je Kristina Glavanić profesorica nimškoga jezika i književnosti u samboteljskoj Sridnjoj školi „Boldizsár Horváth”, a uz nje ime se veže i upeljanje hrvatske nastave med zidinami spomenute odgojno-obrazovne ustanove. Trenutačno pohađa diplomski studij na Institutu za slavensku filologiju na Zapadnougarskom sveučilišću u Sambotelu.

-Tiho-

Narodnosne kulture u 135 godina staroj Budimpešti

U organizaciji Središta za kulturu grada Budimpešte, mjesec ožujak i travanj u znaku su mnogobrojnih priredaba kojima se predstavljaju narodnosne kulture koje su oblikovale sliku glavnoga grada kroz njegovu 135 godišnju povijest. Kada govorimo i spominjemo broj 135, onda zapravo slavimo ujedinjenje današnjega grada od tadašnjih dijelova Pešte i Budima i govorimo o Budimpešti s kraja devetnaestog i kroz dvadeseto stoljeće do današnjih dana. U nizu programa spomenuto Središte za kulturu, u suorganizaciji s glavnogradske manjinskim samoupravama, a uz potporu Nacionalnoga kulturnog fonda, pružilo je priliku i manjinama da se predstave u sklopu projekta naziva „Multikulturalna Budimpešta”. Tako i Hrvatima koji imaju programe 25. travnja u Središtu za kulturu grada Budimpešte s početkom u 17 sati. Nakon pozdravnih riječi predsjednice Hrvatske samouprave grada Budimpešte Anice Petreš Németh slijedi izlaganje sveučilišnog docenta Csabe Gy. Kissa naslova „Od Dunava do Jadrana”. Potom se otvara izložba fotografija o otoku Pagu, čija je autorica, novinarka i urednica Branka Primorac. Izložbu otvara novinarka iz Požege Katica Balog. Slijedi nastup Tamburice, folklorni program učenika budimpeštanske Hrvatske osnovne škole i gimnazije, a potom plesačnica.

PETROVO SELO, ŠENKOVEC – Prvi majuški vikend, nekoliko dani pred svetkom fajbegarov, Dana Sv. Florijana, će 1. majuša, u petak, doći do velikoga slavlja petrovskih ognjogascsev. Naime kod njih gostuje partnerska delegacija iz Šenkovca, a takaj iz Šibenika. U okviru svete maše, ka će se održati u kapeli Sv. Štefana, blagoslavljat će se kip Sv. Florijana, visok 120 cm i težak 120 kg, kojega daruje Petrovišćanom šibenska ognjogasna jedinica. Glavni celebrant maše će biti fratar Krešimir Mikelić iz Župe Dubravnice, polag Skradina. Božo Djenadija, predsjednik Dobrovoljnoga ognjogasnoga društva u Šenkovcu, ujedno i „duša” ove suradnje, ovput će predati petroviskomu predsjedniku pineznu potporu za obnovu Ognjogasnoga doma. Goste će u svojem uredu primiti petroviski načelnik Mikloš Kohut, a uvečer je druženje uz goste s tamburaši i fajbegari iz partnerske općine Pinkovca. Subotu hrvatski gosti takaj će sudjelovati na gradišćanskom shodišću u Pinkovcu ter, ako ne budu jako trudni, moći će se zabavljati uvečer na ognjogasnom balu u kulturnom domu. Trodnevno druženje junakov ognja će se završiti s hrvatskom mašom u crikvi Sv. Petra i Pavla i objedom kod domaćinova.

„S obje obale Drave” – sporazum o suradnji Mađarsko-hrvatskog okruglog stola za kulturu

U Martincima je 28. ožujka u organizaciji KUD-a Martinci održana folklorno-kulturna manifestacija u sklopu prekograničnog projekta „S obje obale Drave”. Prije samoga početka priredbe, koja je okupila šeststotinjak folklorišta pristiglih iz Pitomače, Špišić Bukovice, Viljeva, Suhopolja i Virovitice, potpisan je sporazum o suradnji temeljem natječaja NCA čiji su potpisnici s jedne strane Udruga za razvoj Ormánsága, Jakab Gézáné, s druge strane Kulturna udruga Martince, čiji je predsjednik Levente Várnai, te s hrvatske strane Drave: Milan Šelimber uime Kulturne udruge «Pitomačanka» iz Pitomače, Dubravko Bedeković uime Kulturne udruge „Seljačka Sloga” iz Špišić Bukovice, Branko Počić uime Kulturne udruge „Virovitica” iz Virovitice, Ivica Pandurić uime Kulturne udruge „Đeram” iz Viljeva, te Željko Kraljević uime Kulturne udruge „Suhopolje” iz Suhopolja.

Sporazumne strane ugovorom o suradnji utvrdile su da će svojom stručnom djelatnošću pridonijeti utemeljenju, te aktivno sudjelovati u radu Mađarsko-hrvatskog okruglog stola u suradnji civilnih udruga i prosvjetnih kulturnih ustanova koje djeluju u Šeljinskoj mikroregiji i susjednoj Virovitičko-podravskoj županiji. Kao partneri sudjelovat će u ostvarivanju natječaja pod nazivom „S ove strane Drave, preko Drave...” te Mađarsko-hrvatskom okruglom stolu za kulturu koji podupiru Udruga za razvoj Ormánsága i Kolegij međunarodnih civilnih veza i europskih integracija Osnovnog nacionalnog programa (NCA NCKEIK).

Kao dio toga, potpisnici se obvezuju kako će njihove udruge surađivati i sudjelovati: u radu kulturnih društava, udruga Šeljinske mikroregije i susjedne Virovitičko-podravške županije na polju skupljanja mjesne materijalne i kulturne baštine, običaja, u osnivanju zajedničke baze podataka; u sastavljanju registra uslužnih djelatnosti prosvjetnih ustanova i civilnih udruga; u pripremi zajedničke kul-

turne strategije Šeljinske mikroregije i susjedne Virovitičko-podravške županije; u radu Okruglog stola. Sporazumne strane, pošto su pročitale, složile se s tekstom sporazuma, suglasne u svemu potvrdile su ga i potpisale.

Nakon potpisivanja sporazuma u mjesnom domu kulture slijedio je folklorni program mnogobrojnih društava pristiglih u Martince, a nazočne su uime domaćina pozdravili Kristina Gregeš Pandur i predsjednik KUD-a Levente Várnai, te Jakab Gézáné uime nositelja projekta Udruge za razvoj Ormánsága. Svečanosti je nazočila i uputila pozdrav nazočnima generalna konzulica Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljana Pancirov. Bila je oduševljena atmosferom u Martincima, a uz nju svečanosti su pribivale i djelatnice konzulata konzul gerant Vesna Njikoš Pečkaj i konzulica za kulturu, obrazovanje i znanost Katja Bakija. Nazočni su bili i martinački načelnik Pavo Gujaš, zamjenik predsjednika HDS-a Đuso Dudaš, zamjenik predsjednika Hrvatske samouprave Baranjske županije Mišo Matović te mnogobrojni domaćini Martinčani i Hrvati iz susjednih podravskih hrvatskih sela. Nakon dvosatnoga folklornog programa slijedila je zabava uza svirku virovitičkoga Gašo benda i Orkestra Podravka, koja je potrajala do ranih nedjeljnih sati.

Gašo bend

Damir Mihaljević, frontman sastava Gašo bend iz Virovitice, kaže kako su Bend i njegovi dečki česti gosti Martinčana, znaju se već dugi niz godina. Sve je počelo jednim privatnim prijateljstvom Damira i Leventea Várnaia, i nastavilo se do danas. Damir misli kako Martinčani, i Orkestar Podravka, i Ženski pjevački zbor Korijeni, i KUD Martinci njeguju jedinstveni folklor. Izvorni hrvatski folklor i sviraju izvrsnu glazbu. Levente i njegovi dečki su izvrsni glazbenici, kaže Damir. Mi jedni od drugih učimo. Kako dobro surađujemo, to ćemo pokazati i večerašnjim nastupom, ovdje u prepunoj dvorani martinačkog doma kulture te vjerujem kako će zabava potrajati do ranih jutarnjih sati. Družimo se od 1995. godine, Podravka je već svirala i kod nas. Pripravljamo skladbe i za druge sastave i pjevače. Ja sam nastavnik glazbenog odgoja u virovitičkoj glazbenoj školi i oblikujem aranžmane, napominjem kako dobro surađujem s glazbenom školom u Barči. Sastavio sam i za Ženski pjevački zbor Korijeni aranžman pjesme „Kad procvatu jabuke” s kojom su nastupili na festivalu u Rakitovici i pobrali dobar uspjeh. Gašo bend djeluje već dvadesetak godina, sviramo svugdje kamo nas pozovu, svakoga vikenda. Sada smo ovdje, uskoro putujemo u Imotski, svirat ćemo na svadbi. Svi smo u četrdesetim godinama i svaki pojedinačno ima oko 110 kila, veli šaljivo Damir Mihaljević. Mene su, naravno, dečki oduševili izvedbom vijenca klapskih dalmatinskih pjesama u Martincima. Gostovali smo i u Austriji, Njemačkoj, Švicarskoj, ovih dana pripravljamo svoje glazbeno izdanje, nastavljajući razgovor Damir. Na pitanje što vole Martinčani, Damir šaljivo odgovara kako Martinčani vole sve što svira Gašo bend, dobar zvuk i dobar glas, dobro ozvučenje... Imamo vlastitog tonca koji pridonosi zvuku, ali našem uspjehu pridonosi i

Kad procvatu jabuke

Kad procvatu u proljeće jabuke,
ja se sjetim jedne divne djevojke.
Znaš li, majko, da je bila
ljepša nego bajna vila;
kao bijeli golubi
tako smo se voljeli.

Jednog dana šetali smo livadom,
gledali se zaljubljenim pogledom.
Kad je ona zaplakala,
sto mi poljubaca dala
i otad je otišla,
za drugog se udala.

Mili Bože, zašto si me stvorio,
što me nisi u kamen pretvorio
kad mi duša krije tugu
pa ne mogu voljet' drugu,
a srce mi boluje,
moram živjeti bez nje.

Slavonske lole

činjenica što se volimo družiti i slušati jedni druge te ta jedinstvena kolegijalnost koja se rodila između Benda i ljudi koji u Martincima potiču hrvatsku glazbu, zaključuje Damir. Damir Mihaljević je vokal, saksofonist, svira klarinet, Zlatko je na bubnjevima, Boris na gitari, Marijan na bas-gitari, a Pero Zver je nezamjenjivi tonac.

GOSTOVANJE MJEŠOVITOGA PJEVAČKOG ZBORA KUD-a „SLOGA” HRELJIN U PEČUHU

2. svibnja 2009. godine 18.30
Kertvaroška crkva

Program koncerta:

- I. pl. Zajc: „AVE MARIA” op. 83 b
V. Lisinski: „CUM INVOCAREM”
M. B. Rašan: „OČE NAŠ”
M. Haydn: „O, BOŽE, NISAM VRIJEDAN”
D. Prašelj: „MOLITVA”
(iz kantate „Bašćanska ploča”)
J. Gržinić: „MARIJO, KAKO LIJEPA SI”
(iz jubilarne mise)
Bortnjansky: „TEBJE PAJOM”
Engelhard (obrada Ivan Žan):
„DAJTE MI NAPJEV SVOJ”
D. Prašelj: „SALVE REGINA”
(iz kantate „Trsatski spomen”)
K. Adamić: „NA NEBU ZORA RUDI”
Tradicional: „KRALJICA NEBA”
(harm. F. Dugan)
G. F. Händel: „ALLELUJA”
(iz oratorija „Mesija”
???)
M. Nardelli: „PRIČE MORA”
E. Cossetto: „ORKESTAR”
J. Hairston: „AMEN” S. A. T. B.
African Folk Tune: „SIYAHAMBA”/We are
marching/ obrada: Ander Nyberg

Solosopran: Katja Budimčić
Solobariton: Zlatko Miculinić
Orgulje: Tanja Butković-Verzon

Dirigent: **Darko Čargonja**

GRADIŠĆE, PINKOVAC – Hrvatske crkvene općine u Gradišću držu skupno shodišće 2. majuša, u subotu, u Pinkovcu, kade ljetodan gostuje štatua Putujuće Celjanske Marije. Pod peljanjem židanskoga farnika Štefana Dumovića 1. majuša, u petak, ganut će se na put hodočasnici iz Unde, Hrvatskoga Židana i Plajgora da za prenoćenjem u Nardi, u subotu dospenu u Pinkovac. U subotu, 2. majuša, iz Petrovoga Sela tempo će diktirati mjesni farnik Tamás Várhelyi, a od Kisega s 20–25 ljudi na trećoj putnoj liniji kreće Šandor Petković, dugoljetošnji hodočasnik u Celje. Hodočasna maša je predviđena u 17 uri, zatim slijedi prošecija ter agape s domaćini. Ovo gradišćansko shodišće je takorekuć i trening pred velikim hodočasnim putem od 160 km u štajersko Celje u augustušu, kojega je lani napravio već od 100 ljudi od Kisega, a od Koljnofa kih 50 ljudi.

Harkanjske plesačnice

Kako kazuje za Hrvatski glasnik, dopredsjednica Hrvatske samouprave grada Harkanja Đurđa Geošić, iza njih su već pet održanih od šest predviđenih plesačnica, za što je Hrvatska samouprava putem natječaja dobila 300 tisuća forinti. Naime samouprava se natjecala na natječaj iz programa „Tengertánc” koji je raspisalo Ministarstvo za kulturu i obrazovanje u Godini renesanse 2008, kao poticaj oživljavanju žive narodne kulture. U sklopu natječaja moglo se natjecati i za održavanje takozvanih plesačnica kao vidova čuvanja narodnog folklora i širenja njegova znanja, učenje narodne glazbe i narodnoga plesa, a sve radi jačanja mjesnih zajednica.

Plesačnice se održavaju u gradskom domu kulture koji je grad ustupio na korištenje Hrvatskoj samoupravi za provedbu spomenutih programa, bez naknade. Trosatne plesačnice izazvale su veliko zanimanje i Hrvata u gradu i iz obližnjih naselja Šikloša, Bremena, Kašada, Salante, Martinaca, Pečuha, ali ne samo Hrvata nego svih ljubitelja hrvatskog folklora i hrvatskih plesnih koraka. Za ozvučenje dvorane besprijekorno se brine Levente Várnai, voditelj Orkestra Podravka i KUD-a Martinci. Plesačnice se održavaju petkom, a dosada su ih održali: Orkestar Podravka iz Martinaca i Kristina Gregeš Pandur, Orkestar Vizin i Vesna Velin, KUD Baranja, Orkestar Baranja i Đuro Jerant, KUD Ladislava Matuška i njegovi svirci te András Mészáros. Zadnja je plesačnica u petak, 25. travnja poslije Uskrsa kada će još jednom ples podučavati Đuro Jerant uz Orkestar Baranju i plesače KUD-a Baranja.

HARKANJ – Svakog posljednjeg petka u mjesecu, u organizaciji Hrvatske samouprave grada Harkanja, a uz pomoć mjesnoga svećenika Ladislava Ronte, u tamošnjoj rimokatoličkoj crkvi služe se svete mise na hrvatskom jeziku. Mise svojim pjevanjem uljepšava Crkveni pjevački zbor harkanjskih Hrvata.

HARKANJ – Djeca i nastavnice hrvatskoga jezika i ove godine imaju tabor hrvatskoga jezika i kulture u Selcu pokraj Crikvenice. Tabor će biti održan od 22. lipnja. Osam dana ćemo provesti na Jadranskome moru, reče za Hrvatski glasnik nastavnica hrvatskoga jezika Đurđa Geošić. Putovanje se ostvaruje uz potporu Hrvatske samouprave, a sudjeluje mu tridesetak učenika Osnovne i glazbene škole „Pál Kitaibel” iz Harkanja.

Povelja o prijateljskoj suradnji Harkanj–Pušća

U studenom 2008. godine Općinsko vijeće Pušće donijelo je Zaključak o prijateljskoj suradnji s gradom Harkanjem u Mađarskoj. Na temelju dosadašnjih kontakata, 25. travnja u Pušću će se pristupiti potpisivanju Povelje o prijateljskoj suradnji. Povelju će potpisati Andela Cirkveni, načelnica Općine Pušća, i gradonačelnik Harkanja István Bedy. Toga se dana obilježava Dan Općine Pušća, Sv. Juraj, koji je ujedno i dan tamošnje župe, pa se tijekom cijeloga tjedna organiziraju različita kulturna i gospodarska događanja. Tako će u petak, 24. travnja, biti održana gospodarska manifestacija ocjenjivanja salama i vina Pušće i Zaprešićkoga kraja, a navečer veliki koncert „Popevke i tanci” koji izravno

prenosi Radio Kaj. U subotu, 25. travnja, održava se treća manifestacija „ETNO PUŠĆA” s izložbenim štandovima. Na njoj će se grad Harkanj predstaviti gospodarski i etnografski. Na svečano potpisivanje Povelje o suradnji pozvani su Ivan Kožić, župan Zagrebačke županije, kojoj teritorijalno pripada općina Pušća, veleposlanik Republike Mađarske u Hrvatskoj, veleposlanik Republike Hrvatske u Mađarskoj, predstavnic Hrvatske samouprave grada Harkanja. Izaslanstvo grada Harkanja putuje u Pušću u sastavu: gradonačelnik István Bedy, predsjednica Hrvatske samouprave Žuža Gregeš, zastupnici Đurđa Geošić, Imre Hideg te predstavnica harkanjskog Tourinfa Timea Nagy.

PUŠĆA – Kulturno umjetničko društvo „Pušća” iz Općine Pušća, nedaleko od Zaprešića, i 25 km od Zagreba, uspješno djeluje već deset godina. Danas mladi KUD-a Pušća sudjeluju u četiri sekcije: tamburaškoj, dječjoj folklornoj skupini, podmlatku – 43 člana od 4 do 11 godina; srednjoj folklornoj skupini – 15 članova od 12 do 15 godina i folklornoj skupini odraslih – 35 članova od 16 do 25 godina. Zamisao osnivača bila je da kod mladih razvije osjećaj za

očuvanje tradicijskih vrijednosti i starih običaja svog zavičaja i hrvatskog naroda. Željeli su mladima omogućiti da obogate život kulturnim sadržajima te da se na taj način kod njih razvije osjećaj za lijepo i korisno provođenje slobodnoga vremena. Od samih početaka društvo je vjerno poštivanju i očuvanju narodnih pjesama, plesova i običaja iz gotovo svih krajeva Hrvatske: Baranje, Bilogore, Dalmacije, Like, Međimurja, Moslavine, Posavine, Podravine, Prigorja, Slavonije, te bačkih Hrvata Bunjevaca. Nagrada za sav uloženi trud mladih članova jesu mnogobrojna priznanja osvojena na brojnim nastupima u inozemstvu i Hrvatskoj. KUD njeguje suradnju i prijateljstvo s drugim folklornim ansamblima iz zemlje i inozemstva s kojima razmjenjuje gostovanja. U posljednje tri godine nastupilo je više od šezdeset folklornih ansambala i kulturno-umjetničkih društava iz Hrvatske i Europe na tradicionalnoj manifestaciji „ETNO PUŠĆA – međunarodni festival folklora” kojoj je KUD Pušća idejni začetnik i organizator. Tako će biti i ove godine, od 25. do 27. travnja. Tom će prigodom 25. travnja potpisati sporazum o suradnji i prijateljstvu između KUD-a «Pušća» i Mješovitoga pjevačkog zbora harkanjskih Hrvata, a na ovogodišnjoj manifestaciji «Etno-Pušća» kojoj su već sudjelovali folklorasi iz Dušnoka, Harkanja i Kujinja, ove će godine sudjelovati Međunarodni folklorni ansambl gradišćanskih Hrvata koji će predstavljati Hrvate iz Mađarske.

«Etno Pušća» tradicionalno priređuje KUD Pušće u povodu Sv. Jurja, pod pokroviteljstvom Općine Pušća i Zagrebačke županije. Manifestacija ima međunarodni, nacionalni i regionalni značaj, a pokrenuta je poradi promicanja folklora, pjesama i običaja kao jedinstvenog načina spajanja ljudi, nacija i različitih kultura. Tim se festivalom pridonosi očuvanju kulturne baštine, svijesti o vlastitim korijenima i razvitku međusobnog razumijevanja te stvaranja čvršćih višekulturalnih spona.

Najbolji hrvatski vinari

U organizaciji Udruge hrvatskih vinogradara u Mađarskoj i Hrvatskoga kluba Augusta Šenoae, održano je ovogodišnje natjecanje hrvatskih vinogradara, 26. godinu zaredom. Proglašenje rezultata natjecanja zbilo se u petak, 3. travnja, u Hrvatskome školskom centru Miroslava Krležu. Okupili su se članovi Udruge, natjecatelji te gosti članovi vinarskih udruga iz Zaprešića, Orahovice i Kutine.

Pozdravljajući nazočne, među njima i generalnu konzulicu Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Pečuhu Ljiljanu Pancirov, u ime Udruge Mišo Hepp je kazao kako su mu u sjećanju sami počeci natjecanja kada se u Hrvatskome klubu okupilo devetero Hrvata vinara s 11 uzoraka vina. Prošle su godine otada. Mišo Hepp je dodao kako je nedavno održana i godišnja skupština Udruge te kako se on, zbog zauzetosti, odrekao predsjedanja njome. Za predsjednika je izabran Ladislav Kovač, vrsni vinar iz Vršende i vrsni enolog koji već godinama sudjeluje u radu ocjenjivačkih sudova prestižnih vinskih natjecanja, kao što je Slavin u Orahovici, Vinovita u Zagrebu ili Mostarski sajam, a za tajnika Udruge izabran je Mišo Šarošac. Svaka je natjecateljska godina drugačija, a vrijednost natjecanju dali su vrsni enolozi koji su ocjenjivali i ocjenjuju vina. Do ove godine, tijekom proteklih dvadeset i pet godina, stalni članovi ocjenjivačkog suda bili su vrhunski stručnjaci Instituta za vino dr. Lajos Diófási i dr. János Földváry. Od njih su hrvatski vinari u Mađarskoj mnogo naučili. I ove su godine ocjenjivači, na čelu s Istvánom Havránom, imali pune ruke posla. Bio je to međunarodni

ocjenjivački sud koji su uz Havrána činili Miroslav Ivanković, glavni enolog Ferovina, Zoltán Györfy, urednik, Tamás Weber, novinar, Blaženko Vinković i Zoltán Szabó.

Ove se godine natjecalo 124 uzorka vina od čega 84 uzorka bijelih i 40 uzoraka crnih vina. Od 84 uzorka bijelih vina njih jedanaest osvojilo je zlato, a od 40 uzoraka crnih vina tek je jedno vino zlatno. Kako reče predsjednik ocjenjivačkog suda, vinograd zaslužuje brigu, dobri se rezultati pokazuju kod mladih sadnica, i kod dobro gnojenih vinograda gdje zemlja sadržava potrebne minerale, što se poslije odražava na okus vina. Čokote ne smijemo preopterećivati niti kasniti s berbom. Godina 2008. primjer je kolika može biti razlika među kvalitetom vina različitih vinskih godina. Bila je to osrednja vinska godina.

Bijelo vino s najviše postignutih bodova na ovogodišnjem natjecanju jest cirfandli, 18,9 bodova. Vino je to vinske kuće Planina iz Mohača, vlasnika Zoltana Horvata. Zoltan se natjecao s još dva uzorka királyleányke i cuveéom, za koja je dobio srebrnu odnosno brončanu nagradu, a pripala mu je i bačva, dar Generalnog konzulata Republike Hrvatske kao najboljem hrvatskom vinaru u 2008. godini.

Crno vino s najviše postignutih bodova jest frankovka s 18,8 bodova Zoltana Kovača iz Viljana. Vinogradarima su podijeljene nagrade i priznanja te pokloni za koje su se i ove godine pobrinuli sponzori: Robna kuća Praktiker, Savez Hrvata u Mađarskoj, Hrvatska samouprava Baranjske županije, Hrvatska državna samouprava i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu. *bpb*

PETROVO SELO, PINKOVAC – Tajedan dan ispred običaja postavljanja majpana će partnerska općina Petrovoga Sela u Austriji, Pinkovac, darovati majuško drvo Pinčenoj dolini. Jaki junaki će ga dopeljati 25. aprila, u subotu rano jutro u šesti ura, a otpodne postaviti pred boltom i restoranom u gornjem kraju. Pinkovčani su jur ovim simbolom najlipšega miseca jednoč presenetili Petrovišćane, a ufamo se da će ovo darivanje majpana s vrmenom postati i tradicija.

KOLJNOF – Ovoga vikenda učenici i pedagogi partnerske škole iz Buševca, pod peljanjem Krešimira Matašina, ravnatelja centralne škole u Vukovini, gostuju u Koljnofu. U programu su im na petak razgledavanje grada Šoprona, simbola vjernosti i slobode. U subotu, 25. aprila, gosti će se ganuti u sjeverno Gradišće da posjetu grob najvećega lika gradišćanske književnosti i znanosti Mate Meršića Miloradića, a mjesna predsjednica Hrvatske manjinske samouprave Marija Nović-Štipković će im predstaviti i Hrvatski klub ter najveću školu na tlu Gradišća, u koj se podučavaju dica i po hrvatski. Objed im je osiguran u prekrasnoj prirodi, u restoranu kampa Cvika, polag maloga Dunaja. Iz putnoga plana neće vanostati ni pohod Staromu Gradu, Bizonji, a ni Čunovu u Slovačkoj. Navečer u koljnofskoj Hodočasnoj crikvi sudjelovat će na staroslavenskoj maši u 19 uri, ku oblikuje crikveni zbor iz Žminje (Istra). Nedilju dopodne još čeka putnike ugodni izlet na bob-stanicu u Šopronu, a potom zbogomdavanje prijateljem u Gradišću.

HRVATSKI ŽIDAN – Panonski institut iz Pinkovca, na čelu s predsjednikom dr. Robertom Hajszanom, predstavlja Panonsku ljetnu knjigu ter pjesničku zbirku rođenoga Židanca Ivana Horvata 24. aprila, u petak, početo od 18 uri u Staračkom domu. O panonskom almanahu će govoriti Franjo Ostović, a o Pjesma Ivana Horvata, ke je uredio i za tisak pripremio zagrebački profesor Đuro Vidmarović, izdavač dr. Robert Hajszan.

KOLJNOF, KISEG – U organizaciji Društva Hrvati ter u posebnom zalaganju njegovoga predsjednika Koljnofca dr. Franja Pajrića, crikveni zbor iz Istre 25. aprila, početo od 19 uri će u koljnofskoj crikvi jačiti staroslavensku mašu, a drugi dan i kiseške Hrvate će obradovati tim posebnim doživljajem. Maša u Kisegu počinje u 11 uri u crikvi Sv. Emericha.

PORNOVA – Crikvena županija je i ljetos ispisala naticanje u nogometu za miništrante u svoji seli. U subotu, 25. aprila, početo od 13 uri, uprav tako kot lani, nimško naselje Pornova će osigurati uvjete za mlade futbalište da izmiru svoje znanje i moć u peljanju labde. Ovput će se igrati dičaki iz šest sel: Narde, Gornjega Četara, Hrvatskih Šic, Pornove, Keresteša i Petrovoga Sela. Kako smo o tom već lani pisali, u regionalnom naticanju prvaki su nastali petrovski miništranti, pod peljanjem mjesnoga farnika Tamása Várhelyia. Finale je predvidjeno 17. junija u Csesztregu.

ČAKOVEC – Prije pet godina osnovana Euroregija Mura–Drava, koju čine Međimurska županija iz Hrvatske te Zala i Šomođ iz Mađarske, kani proširiti svoje članstvo, o čemu je bilo riječi 8. travnja na sjednici u Čakovcu. Sporazum o tome potpisali su međimurski župan Josip Posavec, predsjednik Samouprave Zalske županije Jenő Manninger te predsjednik Samouprave Šomođske županije Attila Gelencsér. Članstvo će ponuditi hrvatskim županijama Varaždinskoj, Virovitičko-podravskoj, Koprivničko-križevačkoj i Osječko-baranjskoj, Baranjskoj županiji iz Mađarske, Prekmurju iz Slovenije, te Štajerskoj u Austriji, tako bi u sastav ušle županije iz četiri europske zemlje. Županije s takvom suradnjom lakše će doći do sredstava iz fondova Europske Unije. Na sjednici u Čakovcu predsjedanje Euroregije Mura–Drava preuzeo je Jenő Manninger, župan Zalske županije, koji je osim proširenja Euroregije i efikasnijeg nastupa prema fondovima Europske Unije, kao jedan od ciljeva istaknuo i stvaranje zajedničke administrativne uprave. Predsjednik Samouprave Šomođske županije Attila Gelencsér istaknuo je odličnu suradnju županije s jedinicama mjesne uprave i samouprave u Hrvatskoj. Ciljevi potpisano-ga sporazuma u sklopu Euroregije Mura–Drava jesu proširivanje gospodarskih i kulturnih veza, usklađivanje programa gospodarskog razvitka, uspostava veza između obrazovnih, razvojnih i inovacijskih baza, razvitak suradnje nacionalnih i etničkih manjinskih skupina, njihovih organizacija i udruga te unaprjeđivanje ravnopravnosti raznih društvenih skupina. Sporazumom je određena i kulturna razmjena te njegovanje zajedničkoga kulturnog i manjinskoga blaga. Određen je i program ekološke zaštite u Euroregiji Mura–Drava.

Program Hrvatskoga kazališta u Pečuhu

30. travnja 2009. g., u 18 sati u Galeriji Čopor(t)-Horda otvaranje izložbe fotografa Gábora Horvátha.

14. svibnja 2009. g., u 19 sati premijera djela „Raskošno cvjetaju moje ruže“, priče o ljubavi Antona Pavloviča Čehova i Olge Knipper, na mađarskom jeziku. Redatelj: József Bodonyi; Anton: Slaven Vidaković; Olga: Anna Györfi.

ŠPORT

SP u vaterpolu 2009

Barakude s Crnom Gorom

U petak, 17. travnja, u Rimu je održan ždrijeb za Svjetsko prvenstvo u vaterpolu koje će se prirediti od 18. srpnja do 2. kolovoza ove godine u talijanskome glavnom gradu. Prema tome Hrvatska će u skupini B igrati s reprezentacijama Crne Gore, Kine i Brazila. Mađarska je u skupini A s Njemačkom, Kanadom i Južnoafričkom Republikom.

U Rimu je ujedno održan i ždrijeb Svjetskoga juniorskog prvenstva za vaterpoliste kojemu će domaćin biti Šibenik od 22. do 30. kolovoza. Hrvatska će u skupini igrati s Kanadom, Francuskom i jednim predstavnikom Azije koji će biti poznat nakon kvalifikacija.

Prvenstvo Hrvatske

Mladost i Jug za prvaka Hrvatske

Za prvaka Hrvatske u vaterpolu borit će se zagrebačka Mladost i dubrovački Jug Croatia osiguranje. Mladostaši su s dvije pobjede u dva susreta (8 : 5, 11 : 9) bili bolji od Šibenika NCP, a Jug je bio uvjerljiv (12 : 10, 13 : 8) protiv Primorja EB.

Prvak Hrvatske bit će momčad koja prije ostvari tri pobjede, a prvi susret igra se 9. svibnja u Dubrovniku.

Košarka – Regionalna NLB liga

Cibona ni treći put nije uspjela

Na završnom turniru regionalne NLB lige 18. travnja u beogradskoj Areni Cibona je poražena od Partizana sa 49 : 63 (9 : 17, 18 : 21, 16 : 9, 6 : 16). Pošto je Partizan u drugoj četvrtini došao čak i do 19 koševa prednosti, potkraj treće četvrtine Cibona, ostvarivši 10 : 0, stigla je na samo četiri koša zaostatka (43 : 47). Tricom Andersona u 34. minuti cibosi su smanjili na samo tri koša (49 : 52), ali nakon toga do kraja nisu postigli više ni koša. Partizanu je ovo treći uzastopni naslov pobjednika regionalne NLB lige, a Cibona ni u trećoj završnici nije uspjela doći do prvog naslova. Od hrvatskih klubova uspjelo je to jedino Zadru još 2003. godine.

Rukomet

Rukometašicama Podravke Hrvatski kup 15. put

Na završnom turniru u Ivanić-Gradu u subotu, 18. travnja, rukometašice Podravke

Vegete očekivano su osvojile naslov pobjednica Hrvatskoga kupa, pošto su s 32 : 27 (18 : 14) pobijedile ekipu Trogira. Trogiranke su u dramatičnom dvoboju bile bolje od Trešnjevke. Nakon neodlučenih 26 : 26, do pobjede su došle boljim izvođenjem sedmeraca (31 : 30). Podsjetimo kako su Koprivničanke već osigurale naslov prvakinja Hrvatske, pa su Trogiranke s plasmanom u završnicu izborile nastup u Kupu kupova.

Gimnastika

Filipu Ude treće mjesto na tlu

Na turniru Svjetskog kupa u Mariboru u subotu, 18. travnja, hrvatski gimnastičar Filip Ude osvojio je treće mjesto u vježbi na tlu. Srebrni olimpijac iz Pekinga, kojemu je ovo bio prvi nastup nakon operacije ramena u rujnu, za svoju vježbu dobio je ocjenu 14.800. U istoj disciplini Tomislav Marković bio je četvrti s ocjenom 14.725. Prvo mjesto osvojio je svjetski prvak Brazilac Diego Hypolito s 15.300.

Tijana Tkalčec u završnici preskoka s 13.625 osvojila je vrlo dobro šesto mjesto. Junior Nikola Dudek izborio je završnicu na ručama, a Tina Erceg u vježbama na gredi i tlu.

